

**«Көгершін» ортаңғы топқа арналған
Вариативтік компонент жоспары «Билеп үйренеміз»
Шығармашылық дағдыларын дамыту
2022-2023 оқу жылы**

	Мазмұны	мақсаты	Сағат саны	мерзімі
1	Қамажай	Балаларды "Қамажай" биінің қолға және аяққа арналған қимылдарын жасай білуге үйрету; ұл балаларды бірінің артынан бірі кезекеді мын жасай жүріп, аяқтары нырғақты қозғаудағы сынажаттықтыру; қазақ биіне деген қызығушылықтарын арттыру.	2	2.09 9.09 16.09 23.09 30.09
6	Бауырсақ" ертегісі мюзиклі	Балаларды түзу бағытта адымдап жүру қимылымен таныстыру; адым жасау кезінде қол мен аяқ үйлесімділігін сақтай білуге үйрету; түзу бағытта адымдап жүру қимылын әуенге сай жасаудағыларына жаттықтыру.	4	Қазан 7.10 14.10 21.10 28.10
8	Қара жорға биі	Балаларды "Қара жорға" биінің қимылдарымен таныстыру; қимылды жасау кезінде қол мен аяқ үйлесімділігін сақтай білуге үйрету; музыка мен қимылдың әуенге сай болуын естен шығармауына қадағалау.	4	Қараша 4.11 11.11 18.11 25.11
10	Жылбасын аталасқан хайуанаттар	Балаларды хайуанаттардың жүру қимылымен таныстыру; сахналық қойылым кезінде хайуанаттар қимылын жасауда олардың кейпін бере білуге үйрету; әркейіп керсөзін жатқа айта білуге жаттықтыру.	2	Желтоқсан 2.12 9.12 16.12 23.12 30.12

11	"Шалқан"ертегісін ің музыкалық сахналық қойылымы	Балаларды ертегідегі кейіпкерлердің жүру қимылымен таныстыру; сахналық қойылым кезінде шығармашылық қабілеттерін дамыту; әр кейіпкердің мінез-құлқын ертегі мазмұнына сай жасау дағдыларына жаттықтыру.	2	Қаңтар 6.01 13.01 20.01 27.01
13	Галоп биі	Балаларды галоп биінің адымымен таныстыру; жұппен бүйірлік қадам жасау кезінде қол мен аяқ үйлесімділігін сақтай білуге үйрету; галоп биіндегі қимылды әуенге сай жасау дағдыларына жаттықтыру.	2	Ақпан 3.02 10.02 17.02 24.02
14	Қошкелдің, Наурыз!	Балаларға Наурыз айының шығыс халықтарында жыл басы саналатындығы туралы түсінік беру; Наурыздың 22 – сінде күн мен түннің теңелетіндігі және күннің ұзарып, түннің қысқаратындығы жайлы білімдерін кеңейту; ұлттық салт-дәстүрлерді құрметтеп, оларды мақтан тұтуға тәрбиелеу.	2	Наурыз 3.03 10.03 17.03 24.03 31.03
18	"Маусымжан" ойын-сауықотауы	Балаларды "Маусымжан" ойын-сауықотауына арналған қимылдарды жасай білуге үйрету; қыз балаларды бірінің артынан бірі кезеке адымын жасай жүріп, аяқтарының ғақтықозғаудағысына жаттықтыру; "Маусымжан" ойын-сауықотауына қызығушылықтарына арттыру.	2	Сәуір 7.04 14.04 21.04 28.04
19	«Айгөлек» биі	Айгөлек» халық биінің сипатымен мазмұнын түсіндіру. Би қимылының таза орындалуының «Айгөлек» әнінің сөзін дұрыс тыңдап музыкаға еріп отыру би қимылын қалыптастыру. Жаңа би қимылдарын есте сақтай отырып, жүріс тактілері арқылы би қимылдарын үйрету. Бала бойына музыкалық тәрбие мен қатар би ерекшеліктерін өнер тілімен жеткізу.	2	Мамыр 5.05 12.05 19.05 26.05

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: : 2.09/9.09/16.09/23.09/ 30.09.2022 жыл

Тақырыбы: «Қамажай»

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды "Қамажай" биінің қолға және аяққа арналған қимылдарын жасай білуге үйрету; ұл балаларды бірінің артынан бірі кезек адымын жасай жүріп, аяқтарын ырғақты қозғау дағдысына жаттықтыру; қазақ биіне деген қызығушылықтарын арттыру.

Сөздік жұмыс

"Қамажай", "сырға", "білезік", "толқын", "кезек адымы" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер:

Релаксация, түсіндіру, дене қыздыру жаттығулары, көрсету, қайталау, жаттығу, жаттықтыру, пысықтау, үлгі ету, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, арнайы киімдер, "Қамажай" биінің қимылдары туралы суреттер мен бейнебаян көрсету, кішкентай орамалдар, қыз балаларға қағаздан жасалған ілме сырғалар

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Әр балаға кішкентай орамалдар, қыз балаларға қағаздан жасалған ілме сырғалар

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Релаксация "Қайық"

- Балалар, бүгін бәрің әдемі болып кетіпсіңдер ғой!
- Балалар, кәне, бәріміз шеңбер жасап, кілемге жайғасайық!
- Енді менімен бірге қимылдарды қайталаймыз.

Музыка әуенімен бірге сөздерін тыңдай отырып, қимылды қайталаймыз.

Әуенді тыңдау және бейнелерді көру үшін QR-кодты сканерлеңіз

- Қайық қалай алға-артқа тербеледі екен, көрсетейікші?
- Қолымызды алдымызға созып, қолды сыртқа айналдырып, алға сермеу қимылдарын жасаймыз.
- Қалай тербелеміз?
- Кеудемізді жоғары көтеріп, иығымызды оң және солға ырғақты қимылдатып, жаттығулар жасаймыз.

- Басымызды оңға және солға ырғақты қимылдатамыз.

- Жарайсыңдар, балалар!

1.2. Салтанатты адым жаттығуын қайталау

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырын шеңбер жасап жүреміз.
- Балалар, біз алдында қандай адым жаттығуын жасап үйрендік?
- Балалар, салтанатты адымда денемізді түзу, еркін ұстап, тіземізді жоғары көтере жүріп, адымдаймыз.
- Адымдау үшін алдымен сол аяқты көтереміз, сол қолымызды артқа түзу ұстаймыз, оң аяғымыз орнында, оң қолымызды бүгіп, көкірек тұсымызға әкелеміз.
- Енді, оң аяқты көтереміз, оң қолымызды артқа түзу ұстаймыз, сол аяғымыз орнында, сол қолымызды бүгіп, көкірек тұсымызға әкелеміз. Осылай кезек-кезек үштік өлшемде адым жаттығуларын жасаймыз. Тағы да қайталаймыз.
- Кәне, орнымызда тұрып, қайталаймыз, қол мен аяқ үйлесімділігін сақтаймыз.

Енді шеңбер жасай жүріп, музыкасыз қайталаймыз.

- Балалар, салтанатты адымды музыка әуенімен жасауға дайынсыңдар ма?

Ендеше, бастаймыз.

Жарайсыңдар, балалар, үйден жаттығуды қайталағандарың байқалып тұр.

1.3. Педагог балалардың назарын тақтаға аударады:

- Балалар, бүгін "Қамажай" биінің қимылдарын жасауды үйренеміз.

- Балалар, бүгін "Қамажай" биінің қимылдарын жасауды үйренеміз.
- Әуенді тыңдау және бейнелерді көру үшін QR-кодты сканерлеңіз
- Балалар, мына суретке қараңдаршы, сендер сияқты қыз балалар "Қамажай" биін билеп жатыр.
- Балалар, бүгін қыз балалар "Қамажай" биінің қолға арналған қимылдарын, ал ұл балалармен бірге аяққа арналған қимылдарын жасауды үйренеміз.
- Кәне, бәріміз орнымыздан тұрып, шеңбер бойымен біріміздің артымыздан біріміз тұрамыз.
- Балалар, бастапқы қалыпты ұстаймыз: денеміз түзу, басымыз тік, аяғымыз бір-бірінен сәл алшақ, қатар тұрады, қолымызды белімізге қоямыз.
- Бұл қимыл "кезек адымы" деп аталады. Кезек адымын жасау үшін алдымен сол аяқты алға қойып, оң аяқтың ұшын артқа тірейміз, енді оң аяқты алға қойып, сол аяқтың ұшын артқа тірейміз, осы қимылды алға жылжу арқылы кезек-кезек қайталап отырамыз.
- Кәне, балалар, музыка әуенінсіз өзіміз тағы да қайталайықшы?!
- Енді, балалар, музыка әуенімен кезек адымын жасап жүреміз

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балалардың назарын өзіне аударып:

- Балалар, ұл балалар мен қыз балалар екі топқа бөлінеміз.
 - Ұл балалар, сендер аяққа арналған кезек адымын жасауды білесіңдер, қыз балалар қолға арналған жаттығуларды жасап жатқан кезде, ұл балалар кезек адымын жасайтын боласыңдар, келістік пе?
 - Балалар, бәрің өз орындарыңда тұрасыңдар, бір-біріңе кедергі жасамайтындай арақашықтықты сақтаймыз.
 - Ұл балалар, бастапқы қалыпты ұстаймыз: денеміз түзу, басымыз тік, аяғымыз бір-бірінен сәл алшақ, қатар тұрады.
 - Естеріңе тағы да салайын, кезек адымын жасау үшін алдымен сол аяқты алға қойып, оң аяқтың ұшын артқа тірейміз, енді оң аяқты алға қойып, сол аяқтың ұшын артқа тірейміз, осы қимылды алға жылжу арқылы кезек-кезек қайталап отырамыз.
 - Енді, қыз балалар, "сырға" қимылын жасаймыз, оңға қарай қолымызды ашамыз, енді, солға қарай қолымызды ашамыз. Осылай кезек-кезек төрттік өлшемде сырғамызды көрсетіп, қимылдар жасаймыз. Тағы да қайталаймыз.
 - Балалар, тақтадағы сырғаға қараңдаршы, біздің ұлттық сырғаларымыз қандай әдемі!
 - Келесі қимыл, "білезік" деп аталады, бәріміз орнымызда тұрып, сол қолымызды алдымызға қоямыз, оң қолымызды жоғары қойып, білезігімізді айналдырамыз, төрттік өлшемде қимылдарды жасаймыз. Жарайсыңдар, балалар.
 - Тақтадағы білезікті көрдіңдер ме, көз алдарыңа елестетеміз, қолымызда сондай білезік бар!
 - Келесі қимылымыз "толқын" деп аталады, ол үшін алақанды жоғары қаратамыз, қолымызды жұмып, ақырындап ашамыз. Енді осы қимылды алақанды төмен қаратып жасаймыз. Осы қимылдарды қозғалысқа қосайық, сол қол жоғары, оң қол қасында сәл төменірек, толқынды жасай отырып, оң қолымызбен төмен қарай түсіреміз, қимыл сегіздік өлшемде жасалады, сол жаққа төрт рет, оң жаққа төрт рет жасаймыз.
 - Балалар, тақтаға қарайықшы, толқындар қалай ирек жасайды екен?
 - Енді музыка әуенімен бәріміз бірге қимылдарды жасаймыз
- Тамаша, балалар, тағы да музыка әуенімен қайталаймыз.

2.2. Орамалмен музыкалық-ырғақтық қимылдар

Педагог:

- Балалар, сол тұрған жерлеріңде әуенмен музыкалық-ырғақтық қимылдар жасаймыз.
- Әуен басталмас бұрын жасалатын ырғақтық қимылдарды қайталап алайық.
- Әуеннің алғашқы музыкалық такт кезінде орамалды оң қолымызбен жоғары ұстап, айналдырамыз.

- Келесі қимыл орамалды сол қолымызбен жоғары ұстап, айналдырамыз.
- Енді, келесі қимыл орамалмен бетімізді жауып, үш рет солға, үш рет оңға жылжытамыз.
- Келесі қимыл орамалымызды екі қолымызбен жоғары көтеріп, ырғақпен жанымызға созамыз, көкірек тұсымызға алып келеміз, қимыл жанымызға үш рет, алдымызға үш реттен алты рет қайталанады.
- Әуеннің соңғы тактіңде орамалды оң қолымызбен ұстап, сол қолымызбен төмен қарай толқын жасаймыз, енді осы қимылды келесі жаққа жасаймыз.
- Балалар, жаңағы қимылдарды әуен басталмай тұрып, тағы да қайталап аламыз. Қимылдарды іштей санау арқылы орындаймыз.
- Енді, балалар, "Табиғат" музыка әуенімен орындаймыз.

Жарайсыңдар, балалар!

2.3. «Балақан да алақан» ойыны

Ойынның шарты: Балалар дөңгелене шеңбер жасап отырады. Музыка ойнаған кезде, балалар ән ырғағына ілесіп, қол соғып, өлең айтады. Алақандарын басқалардан бөлек, жаңылыс соққандар, не басқадай бір қылығымен ойын тәртібін бұзғандар «кінәлі бала» болып табылады. Оларды ортаға жеке шығарып, кінәсін ақтау үшін өлең, тақпақ айтқызып, билетеді

- Кел, балалар, шапалақтап,
- Алақанды ұрайық.
- Жаңылғанды ортаға ап,
- Бір өнерін сұрайық.

Қ – сы

- Ла – ла – ла – ла,
- Балақан.
- Ла – ла – ла – ла,
- Алақан.
- Айып тартсақ саспайық,
- Қысылмайық қиналып.
- Кел, ойынды бастайық,
- Келді достар жиналып.

Қ – сы

- Ла – ла – ла – ла,
- Балақан.
- Ла – ла – ла – ла,
- Алақан.

Бәрі қол шапалақтап, өлең қайырмасын айтып тұрып, кінәлі баланы бақылайды. Оны тапқан кезде, айыбына ән, би, немесе тақпақ сұрайды. Кінәлі бала айыбын өтеген соң, ойын одан әрі жалғасады.

Бәрі сол балаға бұрылып тұрып, былай дейді:

- Соғылғанда алақан,
- Жаңылдың сен, балақан.
- Шаю үшін кінәнді,
- Көрсет бір өнеріңді.

2.4. Қайталау жаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырын шеңбер жасап жүреміз.
- Балалар, бүгін біз "Қамажай" биінің қандай қимылдарын жасауды үйрендік?
- Енді, балалар, сол "кезек адымын" музыка әуенімен тағы да қайталаймыз.
- Ол үшін алдымен сол тұрған орнымызда бетімізді маған қаратамыз.
- Балалар, "кезек адымында" денеміз түзу, басымыз тік, аяғымыз бір-бірінен сәл алшақ, қатар тұрады.
- Естеріңе тағы да салайын, кезек адымын жасау үшін алдымен сол аяқты алға қойып, оң аяқтың ұшын артқа тірейміз, енді оң аяқты алға қойып, сол аяқтың ұшын артқа тірейміз, осы қимылды алға жылжу арқылы кезек-кезек қайталап отырамыз.
- Кәне, қыз балалар, "сырға" қимылын жасаймыз, оңға қарай қолымызды ашаңыз, енді, солға қарай қолымызды ашаңыз.

- "Білезік" қимылын жасау бәріміз орнымызда тұрып, сол қолымызды алдымызға қоямыз, оң қолымызды жоғары қойып, білезігімізді айналдырамыз, төрттік өлшемде қимылдарды жасаймыз.

- "Толқын" қимылында алақанды жоғары қаратамыз, қолымызды жұмып, ақырындап ашамыз.

Енді шеңбер жасай жүріп, музыкасыз қайталаймыз.

- Балалар, "Қамажай" биінің қимылдарын жасауға дайынсыңдар ма? Ендеше, бастаймыз.

Жарайсыңдар, балалар.

2.5. Тыныс алу жаттығулары

- Балалар, біз табиғатты жақсы көреміз бе?

- Олай болса, бәріміз тыныс алу жаттығулары кезінде күн болып, табиғатқа біз де нұрымызды шашайықшы!

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырын шеңбер жасап жүреміз.

- Қазіргі ойналатын музыка әуенімен бірге тербелеміз.

. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, қандай қимыл түрін жасап, үйрендік? "Қамажай" биінің қимылдарын жасауды үйрендік.

- Балалар, бүгін біз "Қамажай" биінің қандай қимылдарын жасауды үйрендік?

- Енді, балалар, сол "кезек адымын" тағы да қайталайықшы?!

- Ол үшін алдымен сол тұрған орнымызда бетімізді маған қаратамыз.

- Балалар, "кезек адымында" денеміз түзу, басымыз тік, аяғымыз бір-бірінен сәл алшақ, қатар тұрады.

- Естеріңе тағы да салайын, кезек адымын жасау үшін алдымен сол аяқты алға қойып, оң аяқтың ұшын артқа тірейміз, енді оң аяқты алға қойып, сол аяқтың ұшын артқа тірейміз, осы қимылды алға жылжу арқылы кезек-кезек қайталап отырамыз.

- Үйде айнаға қарап, өз адымдарыңа қарап, қателеріңді түзете білуге дағдыланыңдар, жақсы ма?

- Ал, қыз балалар, қандай қимылдар жасауды үйрендік?

- "Сырға", "білезік", "толқын" жасауды үйрендік.

- Жақсы, балалар, қимылдарды ұмытып қалмас үшін, үйде қайталаймыз, сау болыңдар.

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 7.10/14.10/21.10/28.10.2022 жыл

ТИАқырыбы: "Бауырсақ" ертегісі мюзиклі

Оқуқызыметініңмақсаты

Балалардытүзубағыттаадымдапжүруқимылыментаныстыру; адымжасаукезіндеқол мен аяқүйлесімділігінсақтайбілугеүйрету; түзубағыттаадымдапжүруқимылынаәуенге сай жасаудағдыларынажаттықтыру.

Сөздікжұмыс

"Түзубағыт", "түзуадым", "адымдапжүру" сөздерінпайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Психологиялықахуал, түсіндіру, денеқыздыружаттығулары, көрсету, қайталау, жаттығу, жаттықтыру, шығармашылықәрекет, еркін би жаттығулары, ойын

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсендітақта, арнайыкейіпкерлеркиімдері, түзубағыттаадымдапжүруқимылытуралысуреттер мен бейнебаянкөрсету, жабайыандарбетперделері

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Жабайыандарбетперделері

Оқуқызыметініңбарысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Психологиялықахуал

- Балалар, айналамыздакөңіл-күйкөтеріңкі, жақсыадамдардыңболғанынбәрімізұнатамыз. Ендешеколұстасып, бір-бірімізгежақсыкөңіл-күй мен саулықтілейік!
- Кел, балалар, күлейік!
- Күлкіменентүлейік!
- Күлкі- көңілажары !
- Күліпөмірсүрейік!
- Жарайсыңдар, балалар!

1.2. Дене қыздыружаттығулары

Педагог:

- Балалар, жабайытабиғатәлеміненқандайандардыңжүрісінбілесіңдер?
- Аю, қоян, түлкі, кірпілердіңқалайжүретіндерінбілеміз, солайма?
- Балалар, олайболса, шеңбербойыментұрамыз.
- Қатартүзсейміз. Біріміздіңартымызданбірімізакырынжүреотырып, музыка әуеніменкірпісияқтыадымдаймыз.
- Кірпіқалайжүрушіеді, балалар?
- Кірпі болу үшінбалалар, екісұқсаусағымыздытікұстап, қазірбасталатын музыка әуеніменсөздерінтыңдайжүріп, саусақтарымыздыкірпініңтіккенісияқтыөзденеміздіайналдыражоғары, алға-артқа, жанымызғажаттығужасаймыз.
- Кәне, жаңағыжаттығудыменіменбіргеқайталапалайық, жарайсыңдар, ендікірпі

сияқты музыка әуеніменжүреміз.

- Балалар, келесісәттеаюболамыз.
- Ендіүшқатарғатұрамыз. Музыка әуеніменаюдыңжүрісінсаламыз.
- Аюдыңқонжықтарысияқтықорбаңдаймыз.
- Ол үшін, балалар, оңаяғымызалда, солаяғымызарттаұстап, аяғымыздыңбасынішкеқарайбүгеміз, тамаша, осы күйімізде музыка әуеніменаю

сияқтықорбаңдапжүреміз.

- Балалар, ендітүлкіқалайжүредіекен, көрсетейікші?!
- Ол үшінекіиығымыздықозғап, кербезденіп, аяғымыздыжеңілалыпжүреміз, тез жүгіреміз.
- Кәне, жаттығудықайталайықшы, тамаша, енді музыка әуеніменсөздерінтыңдайотырып, ырғақтыжасаймыз.
- Балалар, шеңбербойыменбіріміздіңартымызданбірімізжүреміз, қоянсияқтысекіружаттығуларын музыка әуеніменжасаймыз.
- Балалар, қоянныңқұлақтарынкөрсетейікші, ұзынекен, ендіқоянсияқтықосаяқтапсекірейік, жарайсыңдар!
- Жарайсыңдар, балалар!

1.3. Педагог:

- Балалар, шеңбербойыментүзубағыттаадымдапжүружәнетүзубағыттакеріадымдапжүружаттығуларынорындапүйренеміз.
- Енді, балалар, музыка әуеніменсөздерінтыңдайжүріп, адымдаймыз.
- Жақсы, балалар, бірақ, бәріңніңадымдарыңәртүрліболды.
- Ал, мынасуреткеқарасаңдар, балалар, аю мен маймылаяқтарынжоғарыкөтеріп, түзуадымжасап бара жатыр.
- Балалар, біз осы қимылдардыүйренуіміз керек!
- Кәне, бәрімізәуенсізадымдаудыорнымыздатұрыпқайталайықшы!?
- Мен ортадатұрып, қимылдардықайталап, көрсетіптұрамын.
- Адымдауүшіналдыменсолаяқтыкөтереміз, солқолымыздыартқатүзуұстаймыз, оңаяғымызорнында, оңқолымыздыбүгіп, көкіректұсымызғаәкелеміз.
- Енді, оңаяқтыкөтереміз, оңқолымыздыартқатүзуұстаймыз, солаяғымызорнында, солқолымыздыбүгіп, көкіректұсымызғаәкелеміз. Осылайкезек-кезекүштікөлшемдеадымжаттығуларынжасаймыз. Тағы да қайталаймыз.

- Балалар, бәріңбірге денеміздітұқтап, басымыздыжоғарыкөтереміз, қол мен аяқүйлесімділігінқатаңсұтаймыз, келістік пе? Орнымыздатұрып, меніңсанауымбойыншаадымдаймыз. Бастаймыз, 1, 2, 3.

- Енді, балалар, музыка әуеніментұзу, алғақарайадымдайықшы?!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ2.1. "Бауырсақ" ертегісіжелісіндегі мюзикл

- Балалар, ендібауырсақертегісікейіпкерлерін мюзикл желісіндесомдаймыз.

- Ол үшіналдыменертегінітағы да мұқияттындапалайық.

Ерте-ертедебір шал мен кемпірболыпты. Шалы біркүнікемпіріне

- Кемпір, кемпір, қамбаныңтүбінқақсаңшы, елеуішпенелеші, қарныашқаншалыңа, бауырсақпісіріпберсеңші, - депті.

Кемпіріқалақшақолғаалыпты, қамбаныңтүбінқағыпты, елеушпенелепті, табақшағасалыпты, екіуысұнболыпты.

Қаймаққаұндыилепті, дөңгелектепалыпты, ыстықмайғасалыпты, Бауырсақтыпіскенсоң, атайбаппенжейдідеп, суытуғақойыпты.

Бауырсақсуыпжатыпты, жатышойғабатыпты, қашайындеп осы үйден, біройғанақбекіпті.

Жақтаудантүстісәкіге, сәкідентүстіеденге, табалдырықтансекіріп, жетіп барды сенекке.

Сенектенсыртқабеттеді, аулағашығыпкетеді, аулағашығыпалғансоң, домалапсоқпақжолменен, ұзай-ұзайкетеді.

Жолбойымендомалап, кележатсабауырсақ, қарсыалдынан тап келді, ұзынқұлақҚоянақ

Сонда қоянБауырсаққа:

– Бауырсақ, бауырсақ, мен сеніжеймін, - депті.

Бауырсақоғанбылайдейді:

– Жейкөрмемені, Қояным, анайтып берем, тыңдағын, - дейді.

– Жарайды, ендеше, айтағой, - дейдіҚоян.

– Меніңатым – Бауырсақ,

– Қызарыппістім – көңілімшат.

– Қамбаныңтүбінқырнаған,

– Елеуішпенелеген.

– Қаймақпененилеген,

– Күйдірмеймайғапісірген.

– Атайдан да құтылдым,

– Әжейден де сытылдым,

– Қоянсененқұтылу,

– Қиынемес – бұлмаған

Осылайдеп, Бауырсақдомалады, аңқауҚоянаңырыптұрыпқалды.

Бауырсақзырдомалапжөнеледі, зырдомалапБауырсақкележатса, алдынансұрыҚасқыркездеседі.

– Бауырсақ, бауырсақ, мен сеніжеймін, - дейдіҚасқыр.

– СұрыҚасқыр, меніжемеші, әнсалып берем, тыңдашы, - депБауырсақәндетежөнеледі.

– Меніңатым – Бауырсақ,

– Қызарыппістім – көңілімшат.

– Қамбаныңтүбінқырнаған,

– Елеуішпенелеген.

– Қаймақпененилеген,

– Күйдірмеймайғапісірген.

– Атайдан да құтылдым,

– Әжейден де сытылдым,

– Қояннан да құтылдым,

– Қасқырсененсытылу,

– Қиынемес – бұлмаған!

Бауырсақ ары қарайдомалады, аңырыпСұрықасқыржолдақалды .

ДомалапБауырсақтағыжөнеледі, алдынанАюсондакезкеледі:

– Бауырсақ, бауырсақ, мен сеніжеймін, - дептіАю.

– Жейкөрме, Аюатайым, тыңдашысағанайтайын, - деп Бауырсақ әнін бастайды:

- Меніңатым – Бауырсақ,
- Қызарыппістім – көңілімшат.
- Қамбаныңтүбінқырнаған,
- Елеуішпенелеген.
- Қаймақпененилеген,
- Күйдірмеймайғапісірген.
- Атайдан да құтылдым,
- Әжейден де сытылдым,
- Қояннан да құтылдым,
- Қасқырдан да құтылдым,
- Аюсененсытылу,
- Қиынемес – бұлмаған!

Осылайдеп, Бауырсақ домалады, аңырып Аюмаймақ жолдақалды.

Бауырсақ домалаумен кележатты, осылай талай-талай белден асты, домалап жолүстінде кележатса, ку Түлкі жылмаңетіп келеқапты.

- Бауырсақ, домалап қайда барасың, - деп тісонда Түлкі.
- Жолжүріпкетіп барамын, - депті Бауырсақ.
- Бауырсақ, Бауырсақ, мен сені жеп қоям! - депті Түлкі,
- Жемеші, Түлкі, әнсалып берем мен саған! – депті Бауырсақ.

Бауырсақ сонда:

- Меніңатым – Бауырсақ,
- Қызарыппістім – көңілімшат.
- Қамбаныңтүбінқырнаған,
- Елеуішпенелеген.
- Қаймақпененилеген,
- Күйдірмеймайғапісірген.
- Атайдан да құтылдым,
- Әжейден де сытылдым,
- Қояннан да құтылдым,
- Қасқырдан да құтылдым,
- Аюдан да сытылдым,
- Түлкісененкұтылу,
- Қиынемес – бұлмаған!
- Әніңжаксы-ақ, Бауырсақ, нашар еді бұл құлақ, тұмсығымашығып ап, айтып берші қайталап, дауыстап бір қаттырақ, - депті сонда Ку Түлкі.

Мақтағанғам әз болды, тұмсығында Түлкінің, Бауырсақ солай ән салды.

Сонда Түлкі:

- Тамаша екенуң де, тағы бір рет айтшытыңдайын, отырып алып тілімде! – депті.

Бауырсақ Түлкінің ойын түсінбеді, ойланбастан тілінесекіреді, «Ап!», -

дегенде Бауырсақ Ку Түлкінің азуында әпсәтте күтірледі. Мақтаншақтық – жақсы емес екен, балалар, солай ма?

- Бауырсақ мақтанам деп, түлкіге азық болды.

2.2. Шығармашылық әрекет

Педагог:

- Балалар, ертегінің тыңдадыңдар, енді рөлдерге бөлініп, ертегінің мюзикл желісімен әнайта жүріп, сомдаймыз.

- Балалар, мына суретке қараңдаршы, қандай кейіпкер жетіспей тұр? Қасқыр жетіспей тұр екен.
- Балалар, енді, ертегі кейіпкерлері бойынша рөлдерді бөлдік.
- Қазір музыка әуенімен әр кейіпкер өзінң қимылы мен әнін айтып, дайындалады.
- Әуеннің алғашқы тәңінде ата мен әжешығады, дайын тұрамыз.
- Әуен тез орындалған кезде Бауырсақ домалап келе жатады.
- Балалар, музыка сипатына қарай әр кейіпкер өзінң шығатын кезін нақтылап, біліп алуы керек.

- Ал, балалар, тақтаға бауырсықтың бейнесі шығып, музыка ойнағанда мюзиклімізді бастаймыз.
- Бауырсақтың бейнесі пайда болды, музыканы күтіп, дайын тұрамыз.

2.3. "Бауырсақ кіммен кездесті?" ойыны

Ойынның мақсаты: музыканы сезінуге, төмен, орташа, жоғары дыбыстарды ажырата білуге баулу.

Ойынның барысы: музыка жетекшісі «Бауырсақ»

ертегісін және сол ертегінің кейіпкерлеріне естерін еткізуге сұрайды (қасқыр, түлкі, аю, қоян). Музыка жетекшісі осы аңдарға байланысты музыкаларды, мысалы, аюдың музыкасын, төменгі регистрден, ал қоянның музыкасын жоғарғы регистрден ойнайды. Балалар музыканың қай регистрден ойналғанын тыңдап, қай аңның музыкасы екенін тауып, сурет арқылы көрсетеді.

2.4. Еркін би жаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, шеңбер жасап тұрамыз.
- Қазіргі ойналатын музыка әуенімен бірге тербеліп, билейміз.
- Алдымен қалай билейміз, көрсетейікші?!
- Балалар, би еркін болады, әркімөзі білетін қимылдарды орындайды.
- Кән, бәріміз, әуен басталмай тұрып, жаттығып алайық.
- Жарайсыңдар, балалар.
- Енді, музыка әуенімен биді бастаймыз.

2.5. Тынысалу жаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырын шеңбер жасап жүреміз.
- Балалар, тақтадағы күннің суретіне қараңдаршы, күн неге ұқсайды?
- "Бауырсақ" ертегісіндегі бауырсаққа ұқсайды екен.
- Олай болса, балалар, күнге ұқсайтын бауырсақтың құрметіне тынысалу жаттығуларын күн әуенімен жасайық.
- Қазіргі ойналатын музыка әуенімен бірге тербелеміз.
- Балалар, музыка әуеніндегі сөздерді тыңдай жүріп, жаттығуларды жасаймыз.
- Бәріміз бірге күн боламыз!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог балаларға ризашылығын білдіріп:

- Балалар, біз бүгін қандай қимылдар жасап үйрендік?
- Түзубағыт таадымдап жүру қимылдарын үйрендік.
- Қандай ертегіні мюзикл желісінде ойнадық?
- Балалар, мюзикл дегеніміз не? Кейіпкер сөздері әуенмен айтылатын жанр.
- Жақсы, балалар, қимылдарды ұмытып қалмас үшін, үйде қайталаймыз, сауболыңдар.

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 4.11/11.11/ 18.11/ 25.11.2022 жыл

Тақырыбы: "Қара жорға биі

Қара жорға биі

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды "Қара жорға" биінің қимылдарымен таныстыру; қимылды жасау кезінде қол мен аяқ үйлесімділігін сақтай білуге үйрету; музыка мен қимылдың әуенге сай болуын естен шығармауын қадағалау.

Сөздік жұмыс

"Буынқозғалысы", "жоғары-төмен", "кезекпен қозғалыс", "өкшенікөтеру", "аяқ серпілісі" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Психогимнастика, түсіндіру, дене қыздыру жаттығулары, көрсету, қайталау, жаттығу, жаттықтыру, пысықтау, үлгіету, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсендітақта, арнайыкиімдер, "Қаражорға" биінің қимылдарытуралысуреттер мен бейнебаянкөрсету, кішкентайорамалдар

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Әрбалағакішкентайорамалдар

Оқуқызметініңбарысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Психогимнастика

Педагог:

- Балалар, Жаңажылалдындабәріңкүлпырыпкетіпсіңдер!
- Көңіл-күйлеріңқалай, керемет пе? Тамаша!
- Өзкөңіл-күйлеріңдіөздеріңкөтеругедайынсыңдарма?
- Олайболса, өзкөңіл-күйіміздіөзімізкөтерейікші!
- Көтеріңкікөңіл-күй (қолдарынжоғарыкөтереді),
- Мен өзімесыйлаймын (қолбілезіктерінайналдырады)
- Балабақша -біздіңүй (қолдарынжанынажібереді),
- Көңіл-күйдітойлаймын! (орнындатұрып, айналады)
- "Қаражорға" биіне (аяқтарынөкшегеқояды),
- Топылдатыпбилеймін (аяқтарынтопылдатады).
- Қайтаркездеуіме (қолбілезіктерінайналдырады),
- Қуаныштанбилеймін! (денелерінқимылдатады)
- Жарайсыңдар, балалар!

1.2. Педагог балалардыңназарынөзінеаударып:

- Балалар, шеңбержасап, бәрімізмағанқараймыз.
- Балалар, "Қаражорға" биінбілесіңдер ме?
- Егер, білсеңдер, кімортағашығып, билепкөрсетеді?
- Олайболса, балалар, қазірбәріміз "Қаражорға" биінебилейміз, алдыментәжірибегеаназараударайықшы?!
- Балалар, аю мен қонжықтыңқимылынақараңдаршы, солқимылдардышамаларыңжеткеншеқайталап, еріктібилейік!
- Мен ортадатұрып, қимылдардықайталап, көрсетіптұрамын.
- Балалар, билегендеденемізді бос ұстап, еркінбилейміз, қол мен аяқүйлесімділігінқатаңсақтаймыз, келістік пе?
- Әсіресе, иық пен қолжәнеаяққимылдарынакөңілбөлеміз.
- Дайынсыңдарма, олайболса, бастаймыз.

1.3. Педагог:

- Балалар, шеңбербойыменадымдапжүргендеқол мен аяқүйлесімділігіндұрыссақтамадыңдар.
- Балалар, мынабейнебаянғақараңдаршы, сендерсияқтыбалалар, денелерінтүзу, бастарыңтікұстап, тізелерінбүкпей, "Қаражорға" биінбилепжатыр.
- Балалар, біз осы балаларсияқты "Қаражорға" биінүйренуіміз керек!
- Балалар, "Қаражорға" биін "буынби" депатайды.
- Балалар, бастапқықалыптыұстаймыз: денемізтүзу, басымызтік, аяғымызбір-біріненсәлалшақ, қатартұрады.
- Алғашқықимыл "буынқозғалысы" депаталады.
- Алдыменоңаяғымыздыалғақоямыз, солаяғымызарттаболады, екіқолымыздыбелімізгеқоямыз.
- Енді, иығымыздыкезеккезекалға-артқақимылдатамыз, 1,2,3,4,5,6,7,8. Тағы да қайталаймыз.
- Келесіқимыл, екіиығымыздыбірдейжоғары-төменқозғалтамыз, 1,2,3,4,5,6,7,8. Тағы да қайталаймыз.
- Балалар, келесіқимыл - екіиығымыздыкезекпентөмен-жоғары қозғалтамыз,1,2,3,4.
- Келесіқимыл - аяқтыңқимылы, аяғымыздыайқастырамыз, кезекпенкезекөкшеміздіжоғары-төменкөтереміз, 1,2,3,4,5,6,7,8.
- Келесіқимыл - "аяқсерпілісі" депаталады.
- Енді, аяғымыздыкезеккезекшеткеашамамыз, 1,2,3,4.
- Аяққаарналғаналдыңғыекіқимылдыбіріктіреміз, 1,2,3,4,5,6,7,8.
- Енді, музыка әуенімен осы қимылдардықайталайықшы?!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балалардыңназарынөзінеаударып:

- Балалар, қандай би қимылдарыментаныстық?

- Қаражорғабиініңқимылдарыментаныстық.
- Балалар, мынасуреткеназараударайықшы?! Қандайқимыл?
- Ер адамдарғаарналғанқолқимылдарыекен.
- Ал, суреттеқандайқимылтүрінкөріпөтырсыңдар? Дене мен аяққаарналған би қимылдарыекен.
- Келесісуретте, балалар, қызбаланыңқолбілезіктерінеарналған би қимылдарынкөреміз.
- Кәне, балалар, музыка әуенімен осы қимылдардықайталайықшы?!
- Тамаша, балалар!

2.2. Орамалменмузыкалық-ырғақтыққимылдар

Педагог:

- Балалар, солтұрғанжерлеріндеәуенменмузыкалық-ырғақтыққимылдаржасаймыз.
 - Әуенбасталмасбұрынжасалатынырғақтыққимылдардықайталапалайық.
 - Әуенніңалғашқымузыкалық такт кезіндеорамалдыңқолымызбенжоғарыұстап, айналдырамыз.
 - Келесіқимылорамалдысолқолымызбенжоғарыұстап, айналдырамыз.
 - Енді, келесіқимылорамалменбетіміздіжауып, үшретсолға, үшретоңғажылжытамыз.
 - Келесіқимылорамалымыздыекіқолымызбенжоғарыкөтеріп, ырғақпенжанымызғасозамыз, көкіректұсымызғаалыпкелеміз, қимылжанымызғаүшрет, алдымызғаүшреттеналтыретқайталанады.
 - Әуенніңсоңғытактіндеорамалдыңқолымызбенұстап, солқолымызбен төменқарайтолқынжасаймыз, енді осы қимылдыкелесіжаққажасаймыз.
 - Балалар, жаңағықимылдардыәуенбасталмайтұрып, тағы да қайталапаламыз.
- Қимылдардыіштейсанауарқылыорындаймыз.
- Енді, балалар, "Табиғат" музыка әуеніменорындаймыз.
 - Жарайсыңдар, балалар!

2.3. Жаңажылдықкәзіл-ойын

Ойынныңмақсаты: Балалардышапшаңдыққа, байқампаздыққатәрбиелеу; шығармашылыққабілеттерінартыру.

Ойынныңшарты: ШеңбердетұрғанбалаларАязатағаәндіорындайотырып, денемүшелерінкөрсетеді.

СоңындаАязата:

– Менімазақетесіңдер ме? - депбалалардыұстапалады. Ұсталған бала өзөнерінкөрсетеді.

1. БіздіңАязатаның,
– Аппақекеншапаны.
– Ха-ха-ха, хи-хи-хи.
– Аппақекеншапаны.
2. БіздіңАязатаның,
– Ұзынекенсақалы.
– Ха-ха-ха, хи-хи-хи.
– Ұзынекенсақалы.
3. БіздіңАязатаның
– Қызылекенмұрыны.
– Ха-ха-ха, хи-хи-хи
– Қызылекенмұрыны.

2.4. Қайталаужаттығулары

- Балалар, "Қаражорға" биініңқандайқимылдарыментаныстық?
- Тағы да қимылдардықайталапөтейікші?!
- Алғашқықимыл "буынқозғалысы" депаталады.
- Алдыменоңаяғымыздыалғақоямыз, солаяғымызарттаболады, екіқолымыздыбелімізгеқоямыз.
- Енді, иығымыздыкезеккезекалға-артқақимылдатамыз, 1,2,3,4,5,6,7,8. Тағы да қайталаймыз.
- Келесіқимыл, екіиығымыздыбірдейжоғары-төменқозғалтамыз, 1,2,3,4,5,6,7,8. Тағы да қайталаймыз.
- Балалар, келесіқимыл - екіиығымыздыкезекпен төмен-жоғары қозғалтамыз,1,2,3,4.
- Келесіқимыл - аяқтыңқимылы, аяғымыздыайқастырамыз, кезекпенкезеккөкшеміздіжоғары-төменкөтеріміз, 1,2,3,4,5,6,7,8.

- Келесі қимыл - "аяқсерпілісі" деп аталады.
- Енді, аяғымызды кезек кезек шетке ашамыз, 1,2,3,4.
- Аяққа арналған алдыңғы секі қимылды біріктіреміз, 1,2,3,4,5,6,7,8."

2.5. Тыныс алу жаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырын шеңбер жасап жүреміз.
- Қазіргі ойналатын музыка әуенімен бірге тербелеміз.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог балалардың назарын өзіне аударып:

- Балалар, "Қара жорға" биінің қандай қимылдарын жасап, үйрендік?
- "Буынқозғалысы", "жоғары-төмен", "кезекпен қозғалыс", өкшені көтеру", "аяқсерпілісі".
- Үйде айнамен өз қимылдарыңа қарап, қателеріңді түзете білуге дағдыланыңдар, жақсы ма?
- Сауболыңдар, балалар, қимылдарды ұмытып қалмас үшін, үйде қайталаймыз.

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 2.12/ 9.12/ 16.12/ 23.12/ 30.12. 2022 жыл

Тақырыбы: Жыл басына таласқан хайуанаттар

Мақсаты? Балалардың хайуанаттардың жүру қимылы мен таныстыру; сахналық қойылым кезінде хайуанаттар қимылын жасауда олардың кейпін бере білуге үйрету; әр кейпкер сөзін жатқа айта білуге жаттықтыру.

Сөздік жұмыс

"Хайуанаттар", "жыл басы", "таласты" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Психологиялық ахуал, түсіндіру, дене қыздыру жаттығулары, көрсету, қайталау, жаттығу, жаттықтыру, шығармашылық әрекет, еркін би жаттығулары, ойын

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, арнайы хайуанаттар киімдері, хайуанаттардың жүру қимылы туралы сурет көрсету, хайуанаттар бетперделері, қоянның бет пердесі.

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Хайуанаттар бетперделері

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Психологиялық ахуал

– Балалар, бәріміздің көңіл-күйіміз көтеріңкі, айналамызда жақсы адамдардың көп болғанын ұнатамыз. Ендеше қол ұстасып, бір-бірімізге жақсы көңіл-күй мен саулық тілейік!

- Кел, балалар, ойнайық!
- Ойнайық та ойлайық!
- Қандай реніш болса да!
- Күлкімізге тоймайық!
- Жарайсыңдар, балалар!

1.2. Дене қыздыру жаттығулары

Педагог:

- Балалар, қыста аңдардың қалай тіршілік ететінін білесіңдер ме? Олар қыста тоңғанда қалай жүреді екен?
- Балалар, қандай аңдардың жүрісін білесіңдер?
- Аю, қоян, түлкі, кірпілердің қалай жүретіндерін білеміз, солай ма?
- Басқа қандай аңдардың қимылын білесіңдер?
- Балалар, сиыр, жолбарыс, қоян, ұлу, жылан, жылқы, қой, мешін, тауық, ит, доңыздың қалай жүретінін білесіңдер ме?

- Балалар, олайболса, шеңбербойыментұрамыз.
- Қатартүзейміз. Бәрімізмағанқараптұрамыз.
- Сиырқалайжүрушіеді, балалар? Екіжағынатеңселіпжүредіекен, кәне, бәрімізсиырболыпжүрейікші?! Екіжанымызгатеңселеміз.
- Жолбарысқалайжүрушіеді? Алдыңғыекіаяғынақырынқойып, қолдарымыздыкезеккезекалғақозғаймыз, тағы да қайталаймыз.
- Жыланқалайжүрушіеді, балалар? Ирелендепжүредіекен, кәне, бәрімізкөрсетейік, жыланныңжүрісін!
- Жылқы болу үшінбалалар, қолдарымыздыжылқыныңалдыңғыаяқтарысияқтыалғасермеп, жаттығужасаймыз. Тағы да қайталаймыз.
- Қойасықпай, мамырлапжүреді, екіаяғымыздықатарқоямыз, жарайсыңдар, ендіқойболыпжүреміз.
- Балалар, келесісәттемешін-маймылболамыз. Маймылдыңқолдарыұзын, жергетөсеп, арқаларыкүжірейіпжүреді, кәне, маймылболыпжүрейік!
- Ендіүшқатарғатұрамыз. Музыка әуеніменәудыңжүрісінсаламыз.
- Тауықсияқтыжүреміз. Аяқтарынжеңілбасыпжүреді, қанаттарынқомдапқояды.
- Ит болу үшін, балалар, қол-аяғымыздытеңұстаймыз, ақырынжүреміз, тамаша, осы күйіміздетағы да жүреміз.
- Балалар, ендідоңызқалайжүредіекен, көрсетейікші?!
- Ол үшінекіиығымыздықозғап, қол-аяғымыздыжеңілалыпжүреміз, тез жүреміз.
- Кәне, жаттығудықайталайықшы, тамаша, ырғақтыжасаймыз.
- Балалар, шеңбербойыменбіріміздіңартымызданбірімізжүреміз, қоянсияқтысекіружаттығуларын музыка әуеніменжасаймыз.
- Балалар, қоянныңқұлақтарынкөрсетейікші, ұзынекен, ендіқоянсияқтықосаяқтапсекірейік, жарайсыңдар!
- Жарайсыңдар, балалар!

1.3. Педагог:

- Балалар, тышқанқалайдыбыстайды?
- Тышқанныңдыбысыныңдайықшы?!
- Балалар, тышқанқалайжүреді? Аяқтарықысқа тез-тез жүредіекен, көрсетейік, бәріміз!
- Жақсы, балалар, түйеқалайдыбыстайдыекен?
- Түйеқандайдыбысшығарадыекен, балалар?
- Ал, мынасуреткеқарасандар, балалар, түйеніңаяқтарынжоғарыкөтеріп, тұзуадымжасап бара жатыр.
- Балалар, біз осы түйеніңқимылынүйренуіміз керек!
- Кәне, бәрімізтүйеніңжүрісінорнымыздатұрыпқайталайықшы!?
- Балалар, бүгінбізкөптегенжан-жануарлардыңқимылынкөрсеттік, солқимылдардытағы да қайталайықшы?!
- Мен ортадатұрып, қимылдардықайталап, көрсетіптұрамын.
- Жарайсыңдар, балалар.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Жылбасынатыласқанхайуанаттар" ертегісі

- Балалар, бүгінбіз "Жылбасынатыласқанхайуанаттар" ертегісібойыншасахналыққойылымжасаймыз. Ол үшіналдыменертегінімұқияттыңдапалайық! Мен жүргізушіболыпөтпегендіктен, сендеркімқайрөлгебөліндісолкейіпкердіңсөзінтыңдапөтпегендіктен!
- Жүргізуші: Бұрынғыертезамандахайуандаржылбасынатыласыпты. Бұлоқиғабылайболғанекен... Орманортасындаұйықтапжатқанқоянесінеп, ұйқыданжаңаоянғандай, жан- жағынақарап, біреулердіздейді. Сол сәттенбастапешкімдікөрместенөзімен-өзібилейжөнеледі

Қоянныңбилепжүргенінкөргенорманныңтүрліхайуанаттарыжиналады. Олар да билеп, қоянғақосылыпкетеді. Бидіңаяғындасағаттыңсоққандыбысыныңтыңдапұрыпқалады. «Бұл не? Иә, бұл – кележатқанжаңажылғой. Ал, жыл басы кімболады?».

Қоян:

- Қардайаппаққоянмын,
- Жаздасұрғабожандым,
- Жылдыөзімбастайтынбоп,
- Тәттіұйқыданояндым.

- Сол түсімде, сен болшыдеп,
- Бәріңменісұрадың,
- Не? Таңданақарайсыңдар?
- Соғанбилеп, қуандым.

Жүргізуші: Жыл басы тек мен болам, депхайуандарталасты. Өз-өздерінмақтаумен, айтыстарыжарасты.

Жануарлардыңбірінші хоры:

- Жылдықараптұрайық,
- Ойын-сауыққұрайық.
- Таңдыбұрынкөргенді,
- Жыл басы депұғайық.

Жүргізуші: Ормандағыашықалаңғажайланыпжайғасқанхайуанаттардыңәрқайсысыжыл басы болудықалап: «Неге мен емес? Мен кімненкеммін?» дегенөзараталасбасталады.

Маңғазданаасықпайбасып, ортағаалдыменСиыршығады

Сиыр:

- «Мө» депмөңіредім,
- Молшылықтөңірегім,
- Жыл басы боламындеп,
- Ертереккеліпедім,
- Көгалдатұрағым,
- Дайынтұрқұрағым,
- Етіммен, сүтіммен,
- Адамғаұнадым.

Жүргізуші: Біркездеортағажылқышауыпкеліп, өзінмақтайбастайды.

Жылқы

- Алысқашауыпбарамын,
- Адамныңбабынтабамын,
- Пайдасы мол жылқының.
- Жыл басы мен боламын,
- Әсемдесеңәсеммін,
- Кеңдаладакөсіліп,
- Самалжелдейесемін.

Жүргізуші: Түйеішінен «Мен бәріненақылды да сұлумын, бойым да биік, жылбасын тек мен бастауым керек» депжан-жағынаменсінбей, кербезденеқарайды.

Түйе

- Түйе, түйетүйемін,
- Жануармынкиелі.
- Кімталасарбойыма,
- Жылбасынаиемін.
- Жан-жағымақараймын,
- Күн мен түндісанаймын.
- Мен өзімдідаланың
- Кербезінебалаймын.

Жүргізуші: Түйеніңсөзіаяқталысыменқаһарланаырылдап, ортағаЖолбарысшығады.

Жолбарыс

- «Ырр, ырр» Жолбарыспын, Жолбарыспын,
- Бәріңе де таныспын.
- Айналамасыйлымын, сыйлымын,
- Сезімсізбеналыстым, алыстым.
- Күшімесенемін, бәріңді де жеңемін.
- Жыл басы болуғашіреніпкелемін.
- Ұлу
- Ұлудегенмықтымын,
- Жарқын-жарқыншықтыүнім.
- Ойымозарөзімнен,

- Ақыл, ой бар сөзімде.
- Үйімбіргеөзіммен,
- Сабыретемтөзіммен.
- Күш пен көріпқұлпырар,
- Салиқалысөзімде.

Жүргізуші: Бірмезеттеортағамаймылсекіріпшығып, бәрінмазақтайбастайды. Ол жыланғакеліптийеседі. ЖайбырақатжатқанЖыланшағыпалғысыкеледі. Маймылсәлкідіріп, қайтаданмазақтауғакөшеді. Басқажануарларекеуініңталастарынбақылаптұрады. Ақылдыжылансоңындамаймылментатуласып, екеуібилейжөнеледі. Жылан мен маймылдыңбиі
Жылан

- Жылбасыналайықсұлужыланмын,
- Күштімін де, жылдамдесежылдаммын.
- Шағадыдепбекер жала жабады,
- Адамды мен умен емдейаламын.

Маймыл

- Ей, достарым, бекердаудықойыңдар,
- Біршындықтықайсыңболсаңмойында,
- Бәріміздіңішімізден - мен ғана,
- Ұқсаймынғой, ұқсаймынғойадамға.

Қой

- «Бә, бә, бә» мен қоймын,
- Көкшөпкетойдым.
- Жыл басы болуға
- Кетіптұройым.
- Қараңдаршықандаймын,
- Аппақболғантандаймын.
- Жылбасынаылайық,
- Жарқыраптұрмаңдайым.

Тауық

- «Қо, қо, қо, қоқ».
- Жыләлі неге жоқ?
- Жұмыртқамдыжегенсоң,
- Барлық бала тоқ.
- Құрт – құмырсқажемтігім,
- Жоқешбіркемтігім.
- Бәрің де бос мақтанып,
- Шаршамаңдарентігіп.

Ит

- Абалапүремін,
- Үйдіқарапжүремін,
- Адамныңкөмекші,
- Досыныңбірімін.
- Ит болғансоңүремін,
- Сергекөмірсүремін.
- Жетіқазынаныңбірімін,
- Адамдықорғапжүремін

Жануарлардыңекінші хоры. Тышқанқұлықойлайды, шик-шикетіпқоймайды,
Шығыпалыптүйеніңөркешіменойнайды.
Доңыз

- Қорс, қорсетемін,
- Қорылдақынонысы рас,

- Жылдың басы мен болмасам,
- Сонда өзікімболмақ?
- Мен адамдымазалап,
- Сұрамаймынтұнық су,
- Тамақты да талғамай,
- Жейберемін хрю-хрю.

Жүргізуші: Түйемойнынсозады, мен боламдеп жар салып. Тышқаноданозады, жылдыалғашқарсылалып. Тышқандегенбатырың, таңдыкөзбенатырды. Төбесінентүйеніңжылдыкөріпқатырды.

Тышқан

- Алақай, алақай,
- Күндікөрдімалақай.
- Құлығыммен, ақылыммен
- Бәрінжеңдімалақай (2 рет).

Жүргізуші: Барлығың да қараңдар, ендіүйгетарандар, Жылдыкөргентышқандыжыл басы депсанандар. Сол кезденберіжылдыТышқаннанкейінСиыр, Жолбарыс, Қоян, Ұлу, Жылан, Жылқы, Қой, Мешін, Тауық, Ит, Доңызкөргенекен. Ал түйеболсааузыашылыптаңырқап, ештеңенітүсінбейқалабереді. Сөйтіп, жылатауларынанқұралақанқалыпты. Жануарлардыңсоңғы хоры.

- Тышқан, сиыр, жолбарыс, қоян, ұлу, жылан, жылқы, қой,
- Мешін, тауық, ит, доңыздысанап, жаттапбіліпқой. Жан-жануарлардостық пен сыйластықты, ақылдылықты, тапқырлықтымойындапәнгеқосып, би билеп, жаңажылдытойлағанекен (Бәрібилеп,сахнаданкетеді).

2.2. Шығармашылықәрекет

Педагог:

- Балалар, ертегінітыңдадыңдар, ендірөлдергебөлініп, ертегінісахналаймыз.
- Балалар, мынасуреткеқараңдаршы, қандайкейіпкерлер бар екен?
- Балалар, енді, ертегікейіпкерлерібойыншарөлдердібөлдік.
- Қазір музыка әуеніменәркейіпкерөзініңқимылы мен сөзінайтып, дайындалады.
- Әуенніңалғашқытактіндеқояншығады, дайынтұрамыз.
- Әуен тез орындалғанкездеқоянбилейді. Қоянныңбиінебарлықхайуанаттаржиналады.
- Балалар, музыка сипатынақарайәркейіпкерөзініңшығатынкөзіннақтылап, біліпалуы керек.
- Ал, балалар, жүргізушісөзінтыңдаймыз.
- Қоянныңбейнесіпайдаболды, музыканыкүтіп, дайынтұрамыз.

2.3. "Көжектіұстандар!" ойыны

Ойынныңмақсаты: балалардыңеркінжәнешығармашылық би қабілеттерінжетілдіру.

Ойынныңкөрнекіліктері: қоянның бет пердесі.

Ойынныңбарысы: бет пердекиген бала музыка әуеніменбилейді. Барлық бала қоянныңбиінеілесеқайталайды. Көжекбиінаяқтапшеңберденқашыпшығуытиіс. Кімкөжектіұстаса, солбишікөжекатаңады. Көңілді музыка ойнаптұрады

2.4. Еркін би жаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, шеңбержасаптұрамыз.
- Қазіргіойналатын музыка әуеніменбіргетербеліп, билейміз.
- Алдыменқалайбилейміз, көрсетейікші?!
- Балалар, би еркінболады, әркімөзібілетінқимылдардыорындайды.
- Кән, бәріміз, әуенбасталмайтұрып, жаттығыпалайық.
- Жарайсыңдар, балалар.
- Енді, музыка әуеніменбидібастаймыз.

2.5. Тынысалужаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырыншеңбержасапжүреміз.
- Қазіргіойналатын музыка әуеніменбіргетербелеміз.

- Балалар, музыка әуеніндегі сөздерді тыңдай жүріп, жаттығуларды жасаймыз.
- Бәріміз бірге жаттығулар жасаймыз!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог балаларға ризашылығын білдіріп:

- Балалар, біз бүгін қандай қимылдар жасап үйрендік?
- Ертегідегі хайуанаттардың жүру қимылдарын үйрендік.
- Қандай ертегіні сахналадық?
- Балалар, бәріңіз рөлдеріңді тамаша ойнап шықтыңдар, жарайсыңдар!
- Жақсы, балалар, сау болыңдар.

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 6.01/ 13.01/ 20.01/ 27.01/ 2023 жыл

Тақырыбы: "Шалқан" ертегісінің музыкалық сахналық қойылымы

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды ертегідегі кейіпкерлердің жүру қимылы мен таныстыру; сахналық қойылым кезінде шығармашылық қабілеттерін дамыту; әр кейіпкердің мінез-құлқын ертегі мазмұнына сай жасаудағыларына жаттықтыру.

Сөздік жұмыс

"Шалқан", "үп-үлкен", "әрі-бері" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Психологиялық ахуал, түсіндіру, дене қыздыру жаттығулары, көрсету, қайталау, жаттығу, жаттықтыру, шығармашылық әрекет, еркін би жаттығулары, ойын

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, арнайы кейіпкерлер киімдері, кейіпкерлердің суреттер мен бейнебаян көрсету, ертегі кейіпкерлерінің бетперделері

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Ертегі кейіпкерлерінің бетперделері

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Психологиялық ахуал

- Балалар, бүгін көңіл-күйі көтеріңкі, өміріміздің күлкіге толы болғанын бәріміз ұнатамыз. Ендеше қол ұстасып, бір-бірімізге жәнәке ортамызға жақсы күлкі мен көңіл-күй тілейік! Әрқайсымыз өзіміздің "мендігімізді" жоғары бағалайық!
- Кел, балалар, күлейік!
- Күлкімен еңтүлейік!
- Күлкі- көңілажары !
- Күліп өмір сүрейік!
- Күлкісійлап ортаға,
- Ән салайық, билейік!
- Шақырып бәрі ортаға,
- Біз жаңаша түлейік!
- Жарайсыңдар, балалар!

1.2. Дене қыздыру жаттығулары

Педагог:

- Балалар, көгөніске байланысты қандай ертегі білесіңдер?
- "Шалқан" ертегісі бар екен, солай ма?
- Балалар, олай болса, шеңбер бойымен тұрамыз.
- Біріміздің артымыздан біріміз ақырын шеңбер жасап жүре отырып, "Шалқан" ертегісі кейіпкерлерін есімізге түсіреміз.
- "Шалқан" ертегісі қандай кейіпкерлерден басталушы еді, балалар? Атадан басталады екен.
- Ендеше, балалар, атаның жүрісін көрсетейікші? Белімізді сәл бүгіп, еңкейіп жүреміз, жарайсыңдар!
- Келесі қандай кейіпкер шығады, балалар? Әжешығады екен.
- Олай болса, әженің жүрісін салайық, әже де атасияқты бүгіліп, еңкейіп жүреді, бірақ, атаға қарағанда тезірек жүреді екен.
- Енді қандай кейіпкер шығады? Немере қыздары екен, қыз сияқты жүгіріп, тез жүреміз, жарайсыңдар.

- Балалар, шеңбермен жүруді тоқтатпаймыз.
- Немере қыздан кейін не шығады, балалар? Ит шығады екен. Онда иттің жүрісін салайық. Тамаша!
- Иттен кейін не шығады? Мысық шығады. Мысықтың жүрісін саламыз, жарайсыңдар!
- Балалар, енді не шығады екен, тышқан екен, онда тышқанның жүрісін көрсетейікші?!
- Кәне, балалар, жаңағы кейіпкерлер жүрісін қайталайықшы, тамаша, қимылдарды ырғақты жасаймыз.
- Балалар, шеңбер бойымен біріміздің артымыздан біріміз жүреміз, енді қимылдарды музыка әуенімен жасаймыз.
- Жарайсыңдар, балалар!

1.3. Педагог:

- Балалар, қазір біз "Шалқан" ертегісін сахналаймыз. Ол үшін рөлдерді сендерге бөліп беремін, сол бөлінген рөлдер бойынша дайындаламыз.
 - Енді, балалар, орындықтарға жайғасамыз.
 - Жақсы, балалар, енді бөлінген рөлдер бойынша балалар ортағашығасыңдар, қалған балалар, осы балалардың қимыл-қозғалысына қарап отырамыз, келесі жолы сендер шығасыңдар.
 - Ал, мына суретке қарасаңдар, балалар, "Шалқан" ертегісі кейіпкерлерін көресіңдер.
 - Балалар, ата мен әженің бет-әлпетіне назараударайықшы, екеуі де қартайған, шаршаған, біз осы бет-әлпет қимылын үйренуіміз керек!
 - Кәне, бәріміз ата мен әженің бет-әлпет қимылын жасайықшы!? Жақсы.
 - Ал, қыз көңілді, оның бет-әлпетін сала аласыңдар.
 - Ит те көңілді екен, балалар, кәне, иттің жүрісі мен қимылын жасайық, жарайсыңдар.
 - Енді, мысыққа қараңдаршы, көмектесіңдер, жүгіріп келе жатыр. Мысықтың қимылдарын жасаймыз. Тағы да қайталаймыз.
 - Балалар, тышқан жоқ қой? Ол шығуға дайындалып жатыр екен, кәне, тышқанның қимылын салайық?!
- "Шалқан" ертегісі www.youtube.com/watch?v=tly_97F39_0
- Балалар, енді тақтаға қарап "Шалқан" ертегісінің қысқаша бейнебаянын сілтеме бойынша тамашалап алайық!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. "Шалқан" ертегісі

- Балалар, енді "Шалқан" ертегісін сахналық ойылым жасаймыз.
 - Ол үшін алдымен ертегіні тағы да мұқият тыңдап алайық.
- Баяғы бір заманда шал мен кемпір болыпты.
- Олардың бақшасы бар екен. Бірде шал шалқан отырғызады.
- Шалқан үп-үлкен бопөседі.
- Бір күні шал шалқанды жерден суырып алмақшы болады. Ары тартады, бері тартады.
- Бірақ шалқанды шығара алмайды.
- Шал көмекке кемпірін шақырады.
- Кемпір шалдан, шал шалқаннан ұстап, ары тартады, бері тартады. Бірақ орнынан қозғалта да алмайды.
- Кемпір көмекке немере қызын шақырады.
- Немересі кемпірден, кемпір шалдан, шал шалқаннан ұстап, ары тартады, бері тартады. Тағы да суырып шығара алмайды.
- Немере қызы итін шақырады.
- Ит қыздың етегінен, немересі кемпірден, кемпір шалдан, шал шалқаннан ұстап, ары тартады, бері тартады.
- Шалқанды суыра алмайды. Енді ит көмекке мысықты шақырады.
- Мысық иттің құйрығынан, ит қыздың етегінен, немересі кемпірден, кемпір шалдан, шал шалқаннан ұстап, ары жүлқиды, бері жүлқиды. Шалқан шықпайды.
- Мысық болса, тышқанды шақырады.
- Тышқан келіп мысықтың құйрығынан, мысықтан, ит немересінің етегінен, қыз кемпірден, кемпір шалдан, шал шалқаннан ұстайды.
- Олар тарта-тарта ақыры шалқанды суырып шығарады.

2.2. Шығармашылық әрекет

Педагог:

- Балалар, ертегіні тыңдадыңдар, енді рөлдерге бөлініп, ертегіні сахналаймыз.
- Балалар, мына суретке қараңдаршы, қандай кейіпкер бар?
- Балалар, енді, ертегі кейіпкерлері бойынша рөлдерді бөліңдер.
- Қазір әр кейіпкер өзін қимылы мен сөзімен танытып, дайындалады.
- Әуеннің алғашқы тактіңде ата шығады, шалқанды егеді, дайын тұрамыз.

- Одан кейін әжешығады.
- Әжеден кейін немере қызшығады, оның іті мен мысығышығады.
- Ал, балалар, тышқан пайда болды, шалқанды тартуға дайын тұрамыз.

2.3. «Сөйлеген кім?» ойыны (тембрді айыру үшін арналған ойын)

Балалар шеңбер жасап жүріп әндетеді. Шет жақта, балаларғасыртын беріп отырған бала, ертегі кейіпкеріндегі баланың сөйлеген дауысын таныу керек. Отырған бала сөйлеген баланы дауысынан таныса, олар орына уыстырады.

- Көп бала бар бөлмеде,
- Біреуі ғана сөйлейді.
- Ал сырттағы
- Кімекен деп там санады

Бір бала былай деп әндетеді:

- Мен бақытты бөбекпін,
- Таудай биік талабым,
- Сөйлеген гезерекпін,
- Бірден қағып аламын.

2.4. Еркін би жаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, шеңбер жасап тұрамыз.
- Қазіргі ойналатын музыка әуенімен бірге тербеліп, билейміз.
- Алдымен қалай билейміз, көрсетейікші?!
- Балалар, би еркін болады, әркім өзі білетін қимылдарды орындайды.
- Кән, бәріміз, әуен басталмай тұрып, жаттығып алайық.
- Жарайсыңдар, балалар.
- Енді, музыка әуенімен биді бастаймыз.

2.5. Тынысалу жаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырын шеңбер жасап жүреміз.
- Қазіргі ойналатын музыка әуенімен бірге тербелеміз.
- Балалар, музыка әуеніндегі сөздерді тыңдап, кілем үстінде жаттығуларды жасаймыз.
- Бәріміз бірге жаттығуларды жасаймыз!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог балаларға ризашылығын білдіріп:

- Балалар, біз бүгін қандай қимылдар жасап үйрендік?
- "Шалқан" ертегісінің кейіпкерлерінің жүрек қимылдарын үйрендік.
- Қандай ертегіні сахналадық?
- Балалар, "Шалқан" ертегісін сахналағанымыз өздеріңе ұнады ма?
- Жақсы, балалар, бүгін тамаша шығармашылық көрсеттіңдер, сауболыңдар.

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 3.02/10.02/ 17.02 /24.02.2023 жыл

Тақырыбы: **"Галоп"** биі

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды галоп биінің адымын таныстыру; жұппен бүйірлік қадам жасау кезінде қол мен аяқ үйлесімділігін сақтай білуге үйрету; галоп биіндегі қимылды әуенге сай жасаудағыларына жаттықтыру.

Сөздік жұмыс

"Бүйірлік жүру", "жұппен бүйірлік қадам", "жылдам жүру", "қол ұстасып, айналып жүру" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Шаттықшеңбері, түсіндіру, денеқыздыружаттығулары, көрсету, қайталау, жаттығу, жаттықтыру, пысықтау, үлгіету, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсендітақта, арнайыкиімдер, "Галоп" биітуралысуреттер мен бейнебаянкөрсету, үлкенжәнекішіқұстардыңсуреті, қауырсындар

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Әрбалағақауырсындар

Оқуқызыметініңбарысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Шаттықшеңбері

Педагог:

- Балалар, көктемкеліп, бәріңқұлпырыпкетіпсіңдер!
- Көңіл-күйлеріңкереметекені бет-әлпеттеріңдетұр!
- Көктемкеліп, құстарқалайкөңілдіболса, біз де сондайкөңілдікүйдеміз!
- Олайболса, құстардықалайжақсыкөретініміздікөрсетейікші!
- Құстаркелдібақшама (қолдарыңқанатсияқтысермейді),
- Қуаныштыәнсалып (қолбілезіктеріңайналдырады)
- Сайрапотырбақшада (қолдарыңжоғарыкөтереді),
- Барлыққұстарәнсалып (орындарыңдатұрып, айналады)
- Көңілдімізбәріміз (қолбілезіктеріңайналдырады),
- Әнсаламыз, билейміз (аяқтарыңтопылдатады).
- Көктемкелді, бәріміз (қолдарыңжанынажібереді),
- Жаңагүлдейтүлейміз! (қолдарыңжайқалғангүлдейсермейді)
- Жарайсыңдар, балалар!

1.2. Педагог балалардыңназарынөзінеаударып:

- Балалар, бүгін де бізжұптасыпшеңбербойыменқозғалуқимылдарыңжасапүйренеміз. Мұндайқимылдар галоп биінде де жиікездеседі.
- Галоп биі — би кештеріңдежұптасыпнемесекөпкісіболыпбилейтін би.
- Балалар, алдыменмынасуреткеназараударайықшы?! Кімдердікөріптіұсыңдар?
- Қыз бен ер адамбилепжатырекен. Қыз бен ер адам "Галоп" биінбилепжатыр.
- Балалар, қыз бен ер адамның би кезіндегіаяққимылынақараңдаршы?!
- Үстіндегікиімдерівальсқаарналғанкиімдерболыптабылады.
- Ал, мынасуреттебалалар, кәдімгіертедегі галоп биі. Адамдаросындайқалыңтоппенбилейтінболған.
- Балалар, алдымен "Галоп" биініңшығармасыныңдапкөрейікші?!

1.3. Педагог балаларға би қимылдарынүйретумақсатында:

- Балалар, "Галоп" биіндежұптасыпшеңбербойымен жарты адымдапжәнебүйірліқадамжасапжүреді.
- Балалар, мынасуреткеқараңдаршы, бишілер, денелеріңтүзу, бастарыңтікұстап, қолдарыңайқастыра, тізелеріңбүкпей, аяқтарыңтүзуұстап, жұптасып, вальстікқадамжасапжатыр.
- Ал, мынасуреткеқарасаңдар, балалар, екіжұп жарты адымжасап бара жатыр.
- Балалар, біз осы қимылдардыүйренуіміз керек!
- Кәне, бәрімізәуенсізадымдаудыорнымыздатұрыпқайталайықшы!?
- Мен ортадатұрып, қимылдардықайталап, көрсетіптұрамын.
- Балалар, бастапқықалыптыұстаймыз: жұппентұрамыз, денемізтүзу, басымызтік, аяғымызбір-біріненсәлалшак, қатартұрады.
- Адымдауүшіналдыменқолымыздыайқастырамыз, солаяқтыңұшынжәнеөкшесінжұппенбіргежергетигіземіз, енді, оңаяқтыңұшынжәнеөкшесінжұппенбіргежергетигіземіз.
- Балалар, тағы да қайталаймыз. Осылайкезек-кезекекі де төрттікөлшемдеадымжаттығуларыңжасаймыз. Тағы да қайталаймыз.
- Балалар, бәріңбірге денеміздітікұстап, басымыздыжоғарыкөтереміз, қол мен аяқүйлесімділігіңқатаңсақтаймыз, келістік пе? Орнымыздатұрып, меніңсанауымбойыншаадымдаймыз. Бастаймыз, 1, 2, 3, 4.
- Енді, балалар, "Галоп" әуеніменжұптасып, алғақарайадымдайықшы?!

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балалардың назарын өзіне аударды:

- Балалар, егер, сендер "Галоп" биінің жарты адым мен бүйірлік қадамын үйреніп алсаңдар, вальс тіжақсыз билейтін боласыңдар, солай ма?
- Балалар, бәрің өз жүптарыңмен тұрыңдар, қолдарымызды аяқастырып ұстаймыз, бір-біріңе кедергі жасамайтын дайарақашықтық сақтаймыз.
- Балалар, бастапқы қалыпты ұстаймыз: денеміз түзу, басымыз тік, аяғымыз бір-бірінен сәл алшақ, қатартұрады.
- Алдымен адымдау үшін қолымызды аяқастырамыз, солай қып ұшып және өкшесін жүппен бірге жергетігіземіз, енді, оң аяқтың ұшы және өкшесін жүппен бірге жергетігіземіз.
- Балалар, тағы да қайталаймыз. Осылай кезек-кезекекі де төрттік көлшемде адым жаттығуларын жасаймыз. Тағы да қайталаймыз.
- Кәне, бәріміз орнымыздатұрып, қимылдарды қайталайықшы!? Жарайсыңдар, балалар.

2.2. Қауырсындармен музыкалық-ырғақтық қимылдар

Педагог:

- Балалар, қолымыздағы қауырсындармен музыкалық-ырғақтық қимылдар жасаймыз.
- Әуен басталмас бұрын жасалатын ырғақтық қимылдарды қайталап алайық.
- Әуеннің алғашқы музыкалық такт кезінде қауырсынды екі қолымызбен жоғары ұстап, қолымызды дірілдетеміз.
- Келесі қимыл қауырсынды екі қолымызбен жоғары ұстап, алдымен солға, содан кейін оңға кезек-кезекиіп, алтырет қимыл жасаймыз.
- Енді, келесі қимыл қауырсынды арттымызға жасырып, солға бұрыламыз, қалыпқа келіп, қауырсынды алдымызға қоямыз, қайтадан арттымызға жасырып, оңға бұрыламыз, қалыпқа келіп, қауырсынды алдымызға қоямыз.
- Келесі қимыл қауырсындарымызды жоғары көтеріп, ырғақпен сол жанымызға сөз амыз, бастапқы қалыпқа келеміз, қауырсындарымызды жоғары көтеріп, ырғақпен оң жанымызға сөз амыз, бастапқы қалыпқа келеміз, қимыл үш реттен алтырет қайталанады.
- Әуеннің соңғы тактінде қауырсындардың оң қолымызға ұстап, сол қолымызды белімізге қойып, орнымыздатұрып айналамыз, жаттығу келесі жаққа қайталанады.
- Балалар, осы қимылдарды әуен басталмай тұрып, тағы да қайталап аламыз. Қимылдарды іштей санау арқылы орындаймыз.
- Енді, балалар, музыка әуенімен орындаймыз. "Құс келді" әніне билейміз.
- Балалар, неге біз "Құс келді" әніне билегіміз жатырмыз? Себебі, көктеммен бірге құс келді!

2.3. "Құстың даусын тап" ойыны

Ойынның мақсаты: музыкадағы жоғарғы және төменгі дыбыстарды ажырату, есту сезімін тәрбиелеу.

Ойынның көрнекіліктері: үлкен және кіші құстардың суреті.

Ойынның шарты: құстардың суреті балаларға үлестіріліп беріледі. Балалар "Қу-

қу" деп құстар сияқты әндетеді. Үлкен құстар - жуан әндетеді, кішкентай құстар - жіңішке дыбыс әндетеді.

- Кәне, балалар, ойынды бастаймыз. Педагог балалардың ойынды дұрыс ойнауларын қадағалап отырады.

2.4. Қайталау жаттығулары

- Балалар, біз бүгін қандай қимылдар жасап үйрендік?
- "Галоп" биіндегі жарты адым, бүйірлік қадам, қолды аяқастыра ұстау қимылдарын үйрендік.
- Балалар, осы қимылдарды қайталап алайық!?
- Бастапқы қалыпты ұстаймыз: жүппен тұрамыз, денеміз түзу, басымыз тік, аяғымыз бір-бірінен сәл алшақ, қатартұрады.
- Адымдау үшін алдымен қолымызды аяқастырамыз, солай қып ұшып және өкшесін жүппен бірге жергетігіземіз, енді, оң аяқтың ұшы және өкшесін жүппен бірге жергетігіземіз.
- Балалар, тағы да қайталаймыз. Осылай кезек-кезекекі де төрттік көлшемде адым жаттығуларын жасаймыз. Тағы да қайталаймыз.
- Балалар, бәрің бірге денемізді тік ұстап, басымызды жоғары көтереміз, қол мен аяқ үйлесімділігін қатаң сақтаймыз, келістік пе? Орнымыздатұрып, менің санауым бойынша адымдаймыз. Бастаймыз, 1, 2, 3, 4.

- Кәне, орнымыздатұрып, қайталаймыз, қол мен аяқүйлесімділігінсақтаймыз. Ендішеңбержасайжүріп, музыкасызқайталаймыз.

- Балалар, "Галоп" биіндегі жарты адым, бүйірлікқадам, қолдайқастыраұстауқимылдарын музыка әуеніменжасауғадайынсыңдарма? Ендеше, бастаймыз.

2.5. Тынысалужаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырыншеңбержасапжүреміз.

- Қазіргіойналатын музыка әуеніменбіргетербелеміз.

- Алдыменәуендегісөздердімұқияттыңдап, әуенменбіргежаттығулардыжасайықшы?!

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог балалардыңназарынөзінеаударып:

- Балалар, бізбүгінқандайқимылдаржасапүйрендік?

- "Галоп" биіндегі "бүйірлікжүру", "жүппенбүйірлікқадам", "жылдамжүру", "қолұстасып, айналыпжүру" қимылдарынүйрендік.

- Үйдеайнағақарап, өзқимылдарынақарап, қателеріндітүзетебілугедағдыланыңдар, жақсыма?

- Рақмет, балалар, қимылдардыңұмытыпқалмасушын, үйдеқайталаймыз, сауболыңдар.

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 3.03/10.03/17.03/24.03/31.03.2023 жыл

Тақырыбы Қошкелдің, Наурыз!

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларға Наурыз айыныңшығысхалықтарындажыл басы саналатындығытуралытүсінік беру; Наурыздың 22 - сіндекүн мен түнніңтеңелетіндігіжәнекүнніңұзарып, түнніңқысқаратындығыжайлыбілімдерінкеңейту; ұлттықсалт-дәстүрлердіқұрметтеп, олардымақтантұтуғатәрбиелеу.

Сөздікжұмыс

"Наурыз - жыл басы", "шығысмейрамы", "күн мен түнтеңеледі" сөздерінпайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Құттықтаусөз, түсіндіру, шығармашылықәрекет, айтыс, би, ойын

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсендітақта, ұлттықжәнеарнайыкейіпкерлеркиімдері, мерекегебайланыстысуреттер мен бейнебаянкөрсету, арқан, ұзынақжол мата, 1,5 м ала жіп, қайшы, кейіпкерлербетперделері

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Кейіпкерлербетперделері

Оқуқызметініңбарысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Құттықтаусөз

- Наурыз айыжүректергенұрсепкен,
- Маңдайымнансүйіпжатырнұрқөктем!
- Жарығымен, шуағыменКүн - Ана
- Алыпкелдің, жербетіненұрқөктем!
- Осыншамажақсылық,
- Алыпкелдің, Наурызым!
- Төрлет, бізгенұрболып,
- Шуақшашыпнұржүзің!
- Ұлыстыңұлықүнікұттыболсын!

1.2. Педагог:

- Жершарынмекендегенұлттар мен елдердің сан түрлімейрамы бар. Ал Наурыз - қазақхалқыныңшынмағынасындағыұлттықмейрамы

Бүлкүн мен түнтеңелетінмереке

Сондықтан да халқымызНаурызды «Жыл басы», «Ұлыстыңұлықүні» депатайды.

Қазақхалқыныңкүнтізбесібойынша Наурыз мерекесікөктемменбіргекеледі. Өйткені,

көктемде жердүни ежасарып, жаңарады, өмірге қайта келеді. Осы тіршілікпен бірге адамдардың да өмірі жанданады, жайнай түседі. Олай болса, бүкіл тіршілік атаулыны жаңартып, жақсартқан Наурызғашын ниетпен «Қошкелдің, Әз Наурыз!» деп атайық.

Балалар хормен: «Қошкелдің, Әз Наурыз!»

"Қаражорға" биі.

1.3. Педагог:

- Балалар біздер қандай мерекені тойлап жатырмыз?
- Наурыз мерекесін тойлап жатырмыз.
- Балалар, бізге Наурыз да келіп қалыпты.
- Балалар, осындай Ұлыстың ұлық күні наурыз көже деген науыз тиейік.
- Наурыз көже ете дәмді екен. Оны қалай дайындайтынын білесіңдер ме?
- Наурыз көже Наурыз мейрамының негізгі тамағы.
- Оған 7 түрлі тағам қосылады. Олар: қыстан қалған сүр, айран, сүт, тұз, құрт, тары, бидай. 7 саны киелі сан. Ал наурыз көже тоқшылық белгісі.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог:

- Балалар, ортамызға Наурыз мерекесінің құттықонақтары, біздің сүйікті ертегілеріміздің кейіпкерлері Батыр мен қаңбақшалды шақырайық.
- Ортаға алпамса денелі батыр

сахнағашыққан кезде қарсылдынан қаңбақ шал кіреді

Қаңбақ шал:

- Ассалаумағалейкум, батыр еке! Жолың болсын, қайдашықтың?

Батыр:

- Әлейкум эссалам, Қаңбақата! Наурыз тойына бара жатырмын.

Қаңбақ шал:

- Олай болса, екеуіміздің жолымыз бір болып шықты. Енді міне, сен сияқты батырмен сапарлас болу бақытына ие болдым. Бірақ менің де саған пайдам тиер. Сен мықты, ер жүрек болсаң, мен жеңілмін, әрікумын.

Осы кезде Жалмауыз кемпірі кіріп келеді

Қолындасыпырғышы бар, бір нәрседен құр қалғандай жүгіріп шығады.

Жалмауыз кемпірі:

- Ә, бәлем, мен бұлардың қайда жиналғанын біліп алдым. Мені неге шақырмаған? Егер, бұлармені тойына өздерімен бірге ертіп кетпесе, өз балдары өздеріне, екеуін жолдана дастыру мен үшін түк емес.

Жалмауыз кемпір сыпырғышымен жолдың оңды-солдысы қырылай бастайды:

- «Адасып кетіңдер, Наурыз тойына жете алмай қалыңдар»

Батыр:

- Сізмұнда не істеп жүрсіз, әжеке?

Жалмауыз кемпірі:

- Сендер тойға бара алмай қалсың деп жолдарыңды дуалап жатырмын. Ал егер, мені алып кететін болсаңдар, ең қысқа жолды көрсетемін.

Батыр:

- Жарайды, ертіп барайық, бірақ онда қалу қалмауыңды балалар шешеді.

Қонақтар балалармен амандасады, балаларды мерекемен құттықтайды

Қаңбақ шал:

- Кішкентай достар, сендердің шақыруларыңа қуанып келе жатыр едік. Жалмауыз кемпірілесіп «тойға менде барамын деп» қалмай қойды. Біз оны ертіп келуге мәжбүр болдық.

Бірақ бәрі сендердің қалауларың бойынша шешіледі. Адамға қастандық ойлап, зиян шектіргеннен басқа түк білмейтін Жалмауыз кемпір тойға қаттысын ба, әлде қайтарып жіберейік пе?

Педагог:

- Балалар, қонақтар бүгін қасиетті күн. Бұл мейрамда ерекше қалыптасқан салт-дәстүр бар. Ұлыстың ұлық күні бір-бірімен арада мұдартатын асып, бір-біріне деген өкпесін кешіреді. Қатал,

қайырымсыз адамдар мейірімді болып, арам адамдар шыншылға айналады. Оны қай қындәлелі осы күні адамдар бір-бірімен құшақтасып, көрісіп амандасуы. Олай болса, Батыр, Қаңбақ шал бүгінгі қасиетті мейрамда Жалмауыз кемпірді кешіріп, өткен кеткенді ұмытып көрісіп амандасайық. Музыка ырғағымен Батыр, Қаңбақ шал, Жалмауыз кемпір бір-бірімен көрісіп амандасады.

Педагог:

- Ұлы күнік әрі жас,
- Құшақтасып көріскен
- Жаңа ағытқан төлдей
- Жамырасып өріскен
- Шалдар баға беріскен

Жалмауыз кемпір:

- Ой, ой, маған не боп барады? Менің түрім өзгеріп барады. Жүрегім біртүрлі жылып кетті. Денем де нәзіктеніп, сұлуланып бара жатқандай.
- Ой, алақай мен мейірімді болдым - депиығындағы ақорамалын басына байлап, әдемі әжеге айналады.
- Айналайын құлыншақтарым, Ұлыстың ұлық күні құтты болсын, ұлы соң болсын, ақ мол болсын!

Педагог:

- Міне, Наурыз мейрамының ерекше мейрамы екенін ет ағы бір көзіміз жетті.

Жалмауыз кемпір мейірімді әжеге айналды. Ал, енді біздің балаларымыздың өнерін тамашалаңыздар.

2.2. Шығармашылық әрекет

Педагог:

- Халқымыздың ұлттық өнерінің ағы бір керемет түрі бұл айтыс. Наурыз мейрамында ақындар айтысы болып отырған. Ақындар жақсылық пен жамандық, суық пен жылының күресін жырлаған. Халқымыздың ежелден келе жатқан бұлтөленері бүгінгі ұрпақ бойында да өз жалғасын табуда. Осындай тамаша өнерді жалғастыру өз парызымыз деп түсінген кішкентай айтыскерлерімізді қошеметтеп қарсы алайық:

Айтыс:

1-ші бала:

- Халықтық мейрам тойында
- Кімайты сарменімен?
- Айтыс айтыс болады
- Айтыс қанда еңіңмен!

2-ші бала:

- Айтыс айтыс болады,
- Шықса ақын теңімен
- Шешен болсаң, көрейін
- Айтысып көрменімен!

1-ші бала:

- Бес нәрседен қашық бол,
- Бес нәрсеге асық бол,
- Қоса алдың ба, мән беріп
- Қанша болды санап көр?

2-ші бала:

- Бір гетөрт бес болады,
- Оны бәрі білетін
- Сен дейсің бе, саусағын
- Санай алмай жүретін?

2.3. "Тұсаукесу" рәсімі

Педагог:

- Енді, балалардың өздері дайындаған "Тұсаукесу" рәсімін тамашалайық!

Ойынның мақсаты: балаларды "Тұсаукесу" рәсімімен таныстыру;

ұлттық дәстүрімізді құрметті туғатәрбиелеу.

Ойынның барысы: Тұсаукесер – сәби қаз тұрғаннан кейін тез жүріп кетсін деген тілекпен жасалатын ғұрып, ырым. Ол үшін арнайы ала жіп дайындалады. Бұл ала жіп аттамасын деген ұғымнан шыққан. Сол жіппен баланың аяғын тұсап, оны жүріс-тұрысы ширақ әйелге қидырады. Сүріншек,

жайбасарадамдарға баланың тұсауын кестірмейді. Тұсауы кесілген баланы қолынан ұстап жүгіртеді, шашу шашылады. Баланың ата-анасы тұсау кесушіге кәдесін береді. Тұсау кесу тойының негізгі жабыдықтары 1,5 м ала жіп, өткір қайшы немесе пышақ. Тұсау кесу жібін дайындаудың бірнеше түрлері, жолдары, сенімдері де бар. Көбейіп, көгереберсіндеп көк шөптен есіп жасайды. Бай болсын деп малдың тоқ ішегінен де өреді. Адал болсын деп ала жіптен де жасайды. Тұсау кескен адамға көйлек немесе аяқ киім сыйлайды.

2.4. "Арқан тарту" ойыны

Ойынның мақсаты: балаларды тартыс кезінде бірін-бірі тартып, жердегі орталықсызықтан бұрын сүйретіп акету шапшаңдығына үйрету; қимыл бірлігін қалыптастырып, командалық іс-әрекетке тәрбиелеу.

Ойынның шарты: Екі топтың қай жағы орталықсызықтан қарсы команданы бұрын сүйреп өткізіп акетсе, сол жағы ұтқан болады, жеңген жағы бәйгесіналады. Ойынды осы жоғарыдағы тәртіппен жүргізе беруге болады.

Ойынның барысы: Ойынға ұзындығы 10 метрдей жуан кенді арқан керек. Ол арқанның тең ортасынан орта малмен орап белгі жасайды, белгінің екі жағынан бір жарым-екі метрдей жердентағы да жоғарыдағы тәртіппен белгілейді.

Ойынға қатынасушылар тең екі командаға бөлінеді. Олардың саны 10-12 адам болуы мүмкін, ойыншылар бойларына қарай қатар түзеіп тұрады.

Ойын басқарушының берген командасы бойынша қатар түзеіп атет тұрған ойыншылар оң жақ шегінен бастап қатар санын «бір, екі, үш»... деп сол жақ шегіне дейін санап шығады. Сөйтіп, тақ жағы бір бөлек, жұп жағы бір бөлек бөлініп шығады.

Күн ілгері сызып қойған үш сызықтың ортасына арқандағы үш белгінің екі шеткісін дәл келтіріп керііп тұрады да, арқанның шеткі белгісінен бастап ұшына дейін ойыншылар қос қолда ұстап тартып тұрады.

Содан соң ойын басқарушының берген командасы бойынша екі команда тартысқа түседі.

2.5. Еркін би жаттығулары

- Балалар, енді Наурыз мерекесінің жалғасын еркін биімізбен жалғастырамыз.
- Қазіргі ойналатын музыка әуенімен бірге тербеліп, билейміз.
- Алдымен қалай билейміз, көрсетейікші?!
- Балалар, би еркін болады, әркімөзі білетін қимылдарды орындайды.
- Кән, бәріміз, әуен басталмай тұрып, жаттығып алайық.
- Жарайсыңдар, балалар.
- Енді, музыка әуенімен би ді бастаймыз.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Жаңғыртқан дәстүрімізді рахмет елім,
- Тербетсін шаттық әні қазақ жерін
- Той бастаған қадамың құтты болсын,
- Дәстүрлі тамыралып, өркен жайсын!
- Қош болыңыз, Наурызымардақты
- Халқым саған бар үмітін жалғартты!
- Жылда осылай келе берсін жарасып!
- Ұлыстың ұлы күні құтты болсын!
- Наурыз береке – бірлік келсін!
- Сау болыңыздар!

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 7.04/ 14.04/ 21.04/28.04.2023 жыл

Тақырыбы "Маусымжан" ойын-сауық отауы

Оқу қызметінің мақсаты

Балаларды "Маусымжан" ойын-сауық отауына арналған қимылдарды жасай білуге үйрету; қызбалаларды бірінің артынан бірі кезеңіне жасай жүріп,

аяқтарының ғақтықозғаудағыдысына жаттықтыру; "Маусымжан" ойын-сауықотауына қызығушылықтарына рттыру.

Сөздікжұмыс

"Маусымжан", "сәукеле", "бүрмекөйлек", "камзол", "етік" сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер

Релаксация, түсіндіру, ой қозғау, көрсету, қайталау, жаттығу, жаттықтыру, пысықтау, үлгіету, ойын.

Құрал-жабдықтар

1. КӨРНЕКІЛІК МАТЕРИАЛДАР

Интербелсенді тақта, арнайы ұлттық киімдер, "Маусымжан" ойын-сауықотауы туралы суреттер мен бейнебаян көрсету, кішкентай орамалдар, қызбалаларға қағаздан жасалған ілмесырғалар

2. ҮЛЕСТІРМЕЛІ МАТЕРИАЛДАР

Әр балаға кішкентай орамалдар, қызбалаларға қағаздан жасалған ілмесырғалар

Оқу қызметінің барысы

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1.1. Релаксация "Ырғақ"

- Балалар, бүгін бәріңдемі болып кетіпсіңдер ғой!
- Балалар, кәне, бәріміз шеңбер жасап, кілемге жайғасайық!
- Енді менімен бірге қимылдарды қайталаймыз.
- Музыка әуенімен бірге сөздерін тыңдай отырып, қимылды қайталаймыз.
- Алға-артқа тербеледі екенбіз, көрсетейікші?
- Қолымызды алдымызғасозып, қолды сыртқа айналдырып, алғасермеу қимылдарын жасаймыз.
- Қалай тербелеміз?
- Кеудемізді жоғары көтеріп, иығымызды оң және солға ырғақты қимылдатып, жаттығулар жасаймыз.
- Басымызды оңға және солға ырғақты қимылдатамыз.
- Жарайсыңдар, балалар!

1.2. "Маусымжан" әнінің сөзін қайталау

- Балалар, бүгін біз көктемгі егістікке арналған "Маусымжан" ойын-сауықотауын құрамыз, сондықтан әннің сөздері мен танысыпалуымыз керек.
- Балалар, денемізді бос ұстап, орындыққа жайғасып отырамыз. Сөздерін тыңдаймыз.
- Біреу күлсе жалғанда Маусым күлсін,
- Күн нұрындай күлімдеп Маусым жүрсін.

Қайырмасы:

- Маусымжан, Маусымжан,
- Танымын, қалқам, даусыңнан.
- Еркетайы ауылымның - маусым алтын,
- Тең құрбысы сағыныпайтып жүрсін.

Қайырмасы:

- Ауылың, қалқаш, алыстан бұлдырайды,
- Қоңыраудай дауысың сылдырайды.

Қайырмасы:

- Сен есіметүскенде, ей, қарағым,
- Іші-бауырым жібектейылбырайды.
- Балалар, енді әннің әуенін тыңдаймыз.
- Жарайсыңдар, балалар, сөзін үйден жаттап алғандарың байқалып тұр.

1.3. Ой қозғау

Педагог балалардың назарына тақтаға аударды:

- Балалар, бүгін "Маусымжан" ойын-сауықотауының қимылдарын жасауды үйренеміз.
- Балалар, мына суретке қараңдаршы, қыз "Маусымжан" биін билеп жатыр.
- Балалар, бүгін "Маусымжан" ойын-сауықотауы арналған қимылдарын жасауды үйренеміз.
- Кәне, бәріміз орнымыздан тұрып, шеңбер бойымен біріміздің артымыздан біріміз тұрамыз.
- Балалар, "Маусымжан" кімнің аты? Қыздың аты екен.
- Бұл "Маусымжан" есімі араб тілінен алынған - маусым - уақыт, шақ, мейрам, мереке деген мағынаны білдіреді.
- Кәне, балалар, музыка әуенін сіз өзіміз тағы да "Маусымжан" ойын-

сауықотауыарналғанқимылдардықайталайықшы?!

- Енді, балалар, музыка әуеніменқимылдаржасапжүреміз

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

2.1. Педагог балалардыңназарынөзінеаударып:

- Балалар, ұлбалалар мен қызбалаларекітопқабөлінеміз.
- Ұлбалалар, орындықтарғаотырып, шапалақтапотырасындар, қызбалаларқолғаарналғанжаттығулардыжасап, кезекадымыменбилепшығатынболасындар, келістік пе?
- Балалар, бәріңөзорындарыңдатұрасындар, бір-біріңкедергіжасамайтындайарақашықтықтысақтаймыз.
- Естеріңетағы да салайын, кезекадымынжасауүшіналдыменсолаяқтыалғақойып, оңаяқтың ұшынартқатірейміз, ендіоңаяқтыалғақойып, солаяқтың ұшынартқатірейміз, осы қимылдыалғажылжуарқылыкезек-кезекқайталапотырамыз.
- Енді, қызбалалар, "сырға" қимылынжасаймыз, оңғақарайқолымыздыашамыз, енді, солғақарайқолымыздыашамыз. Осылайкезек-кезектөрттікөлшемдесырғамызды

көрсетіп, қимылдаржасаймыз. Тағы да қайталаймыз.

- Балалар, тақтадағысырғағақарандаршы, біздіңұлттықсырғаларымызқандайәдемі!
- Келесіқимыл, "білезік" депаталады, бәрімізорнымыздатұрып, солқолымыздыалдымызғақоямыз, оңқолымыздыжоғарықойып, білезігімізді

айналдырамыз, төрттікөлшемдеқимылдардыжасаймыз. Жарайсындар, балалар.

- Тақтадағыбілезіктікөрдіндер ме, көзалдарыңаелестетеміз, қолымыздасондайбілезік бар!
- Келесіқимылымыз "толқын" депаталады, олүшіналақандыжоғарықаратамыз, қолымыздыжұмып, ақырындапашамыз. Енді осы қимылдыалақандытөменқаратыпжасаймыз. Осы қимылдардықозғалысқақосайық, солқолжоғары, оңқолқасындасәлтөменірек, толқынды

жасайотырып, оңқолымызбентөменқарайтүсіреміз, қимылсегіздікөлшемдежасалады, солжаққатөртрет, оңжаққатөртретжасаймыз.

- Балалар, тақтағақарайықшы, толқындарқалайирекжасайдыекен?
- Енді музыка әуеніменбәрімізбіргеқимылдардыжасаймыз
- Тамаша, балалар, тағы да музыка әуеніменқайталаймыз.

2.2. Орамалменмузыкалық-ырғақтыққимылдар

Педагог:

- Балалар, солтұрғанжерлеріңдеәуенменмузыкалық-ырғақтыққимылдаржасаймыз.
 - Әуенбасталмасбұрынжасалатынырғақтыққимылдардықайталапалайық.
 - Әуенніңалғашқымузыкалық такт кезіндеорамалдыңоңқолымызбенжоғарыұстап, айналдырамыз.
 - Келесіқимылорамалдысолқолымызбенжоғарыұстап, айналдырамыз.
 - Енді, келесіқимылорамалменбетіміздіжауып, үшретсолға, үшретоңғажылжытамыз.
 - Келесіқимылорамалымыздыекіқолымызбенжоғарыкөтеріп, ырғақпенжанымызғасозамыз, көкіректұсымызғаалыпкелеміз, қимылжанымызғаүшрет, алдымызғаүшреттеналтыретқайталанады.
 - Әуенніңсоңғытактіндеорамалдыңоңқолымызбенұстап, солқолымызбентөменқарайтолқынжасаймыз, енді осы қимылдыкелесіжаққажасаймыз.
 - Балалар, жаңағықимылдардыәуенбасталмайтұрып, тағы да қайталапаламыз.
- Қимылдардыіштейсанауарқылыорындаймыз.
- Енді, балалар, "Маусымжан" музыка әуеніменорындаймыз.
 - Жарайсындар, балалар!

2.3. «Маусымжан» ойыны

Ойынныңшарты: балалардөңгеленешенбержасапотырады. "Маусымжан" әуеніойнағанкезде, балаларәңырғағынаілесіп, қолсоғып, өлеңайтады. Алақандарынбасқаларданбөлек, жаңылыссоққандар, не басқадайбірқылығыменойынтәртібінбұзғандар «кінәлі бала» болыптабылады.

Олардыортағажекешығарып, кінәсінақтауүшін "Маусымжан" өлеңіайтқызып, билетеді.

- Кел, балалар, шапалақтап,
- Алақандыұрайық.
- Жаңылғандыортаға ап,
- Бірөнерінсұрайық.

Қ – сы

- Ла – ла – ла – ла,
- Балақан.
- Ла – ла – ла – ла,
- Алақан.
- Айыптартсақсаспайық,
- Қысылмайыққиналып.
- Кел, ойындыбастайық,
- Келдідостаржиналып.

Қ – сы

- Ла – ла – ла – ла,
- Балақан.
- Ла – ла – ла – ла,
- Алақан.

Бәріқолшапалақтап, өлеңқайырмасынайтыптұрып, кінәлібаланыбақылайды. Оны тапқанкезде, айыбына "Маусымжан" әнінемесе би сұрайды. Кінәлі бала айыбынөтегенсоң, ойыноданәріжалғасады.

Бәрісолбалағабұрылыптұрып, былайдейді:

- Соғылғандаалақан,
- Жаңылдың сен, балақан.
- Шаюүшінкінәнді,
- Көрсетбірөнерінді.

2.4. Қайталаужаттығулары

- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырыншеңбержасапжүреміз.
 - Балалар, бүгінбіз "Маусымжан" ойын-сауықотауыныңқандайқимылдарынжасаудыүйрендік?
 - Енді, балалар, сол "кезекадымын" музыка әуеніментәғі да қайталаймыз.
 - Ол үшінәлдіменсолтұрғанорнымыздабетіміздімағанқаратамыз.
 - Балалар, "кезекадымында" денемізтүзу, басымызтік, аяғымызбір-біріненсәлалшақ, қатартұрады.
 - Естеріңетәғі да салайын, кезекадымынжасауүшінәлдіменсолаяқтыалғақойып, онаяқтың ұшынартқатірейміз, ендіонаяқтыалғақойып, солаяқтың ұшынартқатірейміз, осы қимылдыалғажылжуарқылыкезек-кезекқайталапотырамыз.
 - Кәне, қызбалалар, "сырға" қимылынжасаймыз, оңғақарайқолымыздыашамыз, енді, солғақарайқолымыздыашамыз.
 - "Білезік" қимылынжасаубәрімізорнымыздатұрып, солқолымыздыалдымызғақоямыз, оңқолымыздыжоғарықойып, білезігіміздіайналдырамыз, төрттікөлшемдеқимылдардыжасаймыз.
 - "Толқын" қимылындаалақандыжоғарықаратамыз, қолымыздыжұмып, ақырындапашамыз.
- Ендішеңбержасайжүріп, музыкасызқайталаймыз.
- Балалар, "Маусымжан" ойын-сауықотауыныңқимылдарынжасауғадайынсыңдарма? Ендеше, бастаймыз.
 - Жарайсыңдар, балалар.

2.5. Тынысалужаттығулары

- Балалар, бізбидіжақсыкөреміз бе?
- Олайболса, бәрімізтынысалужаттығуларыкезінде ""Маусымжан"" ойын-сауықотауыныңқимылдарынақырықайталайықшы!
- Балалар, денемізді бос ұстап, ақырыншеңбержасапжүреміз.
- Қазіргіойналатын музыка әуеніменбіргетербелеміз.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Педагог:

- Балалар, бүгінбіз "Маусымжан" ойын-сауықотауынаарналған би қимылдарынжасаудыүйрендік.
- Балалар, ойын-сауықотауыдегендіқалайтүсінесіңдер?
- Адамдардыңжиналыпотырып, көңілкөтеруі, би билеп, әнайтуыекен.
- Балалар, қандайқимылдардыжасаудыүйрендік?
- Енді, балалар, сол "кезекадымын" тағы да қайталайықшы?!
- Ол үшінәлдіменсолтұрғанорнымыздабетіміздімағанқаратамыз.
- Балалар, "кезекадымында" денемізтүзу, басымызтік, аяғымызбір-біріненсәлалшақ, қатартұрады.
- Естеріңетәғі да салайын, кезекадымынжасауүшінәлдіменсолаяқтыалғақойып,

оңаяқтың ұшынартқатірейміз, ендіоңаяқтыалғақойып, солаяқтың ұшынартқатірейміз, осы қимылдыалғажылжуарқылыкезек-кезекқайталапотырамыз.

- Үйдеайнағақарап, өзадымдарынақарап, қателеріндітүзетебілугедағдыланыңдар, жақсыма?
- Ал, қызбалалар, қандайқимылдаржасаудыүйрендік?
- "Сырға", "білезік", "толқын" жасаудыүйрендік.
- Жақсы, балалар, қимылдардыұмытыпқалмасүшін, үйдеқайталаймыз, сауболыңдар.

Вариативтік компонент «Билеп үйренеміз»

Мерзімі: 5.05/ 12.05/ 19.05/ 26.052023 жыл

Тақырыбы: «Айгөлек».

Мақсаты:«Айгөлек» халық биінің сипатымен мазмұнын түсіндіру. Би қимылының таза орындалуының «Айгөлек» әнінің сөзін дұрыс тыңдап музыкаға еріп отыру би қимылын қалыптастыру. Жаңа би қимылдарын есте сақтай отырып, жүріс тактілері арқылы би қимылдарын үйрету. Бала бойына музыкалық тәрбие мен қатар би ерекшеліктерін өнер тілімен жеткізу.

1. КІРІСПЕ БӨЛІМ

Бидің негізгі қимылдары:

I. Ырғақты жүріс.

2. НЕГІЗГІ БӨЛІМ

1-такт. «Бір» дегенде- оң аяқпен алға шағын бір қадам жасалып, «екі» дегенде-қадамдаған оң аяқ серпіліңкіремей, сәл бүгіледі.

2-такт. «Бір» дегенде-сол аяқпен алға қадам жасалады: осы кезде бүгілген оң аяқтың тізесі серпіле жазылады. «Екі» дегенде-қадам жасалған сол аяқтың тізесі серпіліңкіремей, аздап бүгіледі. Келесі тактіде оң аяқпен қадам жасалып, бүгілген соң аяқтың тізесі серпіле жазылады. Сөйтіп, ырғақты жүріс екі аяқпен кезек орындалады; тізені серпіңкіремей бүгіп-жазу арқылы, бос тұрған денені аздап сілкілдіңкіреп, ырғақты қадаммен жүріп отыру керек. ырғақты жүріс қимылын алға, артқа, екі жаққа, айналып жүріп те орындауға болады.

II. Сырнай, секірмелі жүріс.

1-такт. «Бір» дегенде-тізені аздап бүгіп., алға оң аяқпен қадам жасалады.

2-такт. «Екі» дегенде қадам жасалған аяқпен сәл алға қарай сырғанап (екпінді) секіреді.

3-такт. Қимыл сол аяқпен орындалады. Секірмелі жүріс бір орында тұрып та, екпіндей алға жүріп те, бір орында оңға немесе солға айналып та орындалады.

III. Ауыспалы жүріс.

1-такт. «Бір» дегенде-оң аяқпен шағын бір қадам алға басылады, «Және» дегенде сол аяқтың ұшымен басып оң аяқтың жанына қойылады.

«Екі» дегенде-оң аяқпен алға тағы да шағын қадам жасалады, Және» дегенде-кідіріс жасалады. Келесі тактіде қимыл сол аяқтан бастап орындалады. Аяқтардың қимылы мен бірге қолдардың буындарын айналдыра қимыл жасалады. Әр тактіге бір рет қол шалақтау. Қолдың білегін айналдыру. Алғашқы қалпы: екі қолды екі жаққа жая, иықтың тұсына көтере ұстау.

1-такт. «Бір» дегенде-оң қолдың алақанын жоғары қаратып, басынан асыра иығының үстіне көтереді, «және» дегенде-қолдың білегін өзіне қарай бүгіп, шынашақ саусағына қарай айналдырып, «екі» дегенде-алақанды жоғары қаратып, қолдың білегін айналдырумен бітіреді.

Келесі, **2-тактіде** «қолдың білегін айналдыру» сол қолмен орындалады. Оң қол иықтың тұсына түсіріледі. Биге **8,10,12** ұл қыздар жұбы қатысады. Бидің құрылысы: Балалар қол ұстасып, қыздар ұлдардың оң жағында тұрады.

I-бөлшек.

8-такт. Қатысушылар шеңбер жасап, бірінші қимылмен оңға қарай 8 қадам (серпінді, ырғақты жүріс) жасады.

II-бөлшек.

8-такт. Балалар тағы да ырғақты жүріспен шеңбер жасап, солға қарай жүреді.

III-бөлшек.

8-такт. Қыздар ауыспалы жүрісті 8 рет орындап, ұлдарды айналып шығады. Әр ауыспалы жүрісте қолдарымен кезекпен-кезек бесінші қимылды жасайды.

Ұлдар қолдарымен қолынан ұстап, бір орында тұрып, екінші (секірмелі) жүрісті 8 рет орындайды.

IV-бөлшек.

4-такт. Балалардың әрқайсысы екі рет қолдарымен шапалақ жасап, екі жағында тұрғандармен екі рет алақан соғыстырады.

5-такт. Жүп болып тұрған жерлерінде 4 рет ауыспалы жүріспен оңға қарай бір шеңбер жасап шығады да, қайтадан қол ұстасып, үлкен шеңбер құрып тұрады. Одан әрі би толығымен, солға қарай жүріп орындалады. Тек III бөлшекте ұлдар секіртпелі жүріспен қыздарды айналып шығады. Қыздар бір орнында тұрып, 4 ауыспалы жүріспен шеңберді айналып, 4 рет қолдарын жоғары көтеріп, білектерін айналдырады. Жетекшілер балалар -дың қабылдау мүмкіншіліктеріне қарай биді ары қарай дамытуы мүмкін.

3. ҚОРЫТЫНДЫ

Іс-әрекеттің мазмұнына сәйкес қорытынды сұрақтар қою. Биді музыкамен қайталатып, мадақтап бағалау және ынталандыру